

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Égész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utóza 4. sz.

A tűzokokról.

Irta: *Nemethy Ferencz* csendőrezázasos.

II.

A tűzokok megállapításánál tervszerűleg kell eljárunk.

Az alábbiakban rámutatok' azon ismertető jelekre, melyekből gyujtogatás fennforgására következtetéseket lehet vonni, tekintettel a tűz kiütésének idejére, helyére és módjára.

Ezek is csak annak szükségét bizonyítják, hogy a tűz okát még a tűz kitörésekor vagy közvetlen a tűz kiütése után kell kutatnunk, ha eredményre akarunk jutni.

Gyujtogatás esete valószínűsíthető van: ha a tűz eldugott, nehezen megközelíthető és oly helyeken tört ki, hol a tűz kiütése természetellenesnek tűnik fel; ha a hely magában véve nem volt tűzveszélyes vagy ha zárt és oly helyeken támadt a tűz, hol ritkán vagy csak kevés és meghatározott személy fordult meg, továbbá, ha a tűz *oly időben* keletkezett, midőn a tűz színhelyén senkinek keresni valója nem volt; hol a közlekedés szünetelt, p. o. éjjel. — üzletekben, gyárakban az étkezés ideje alatt; zivataros időben; midőn a tűzoltóságnak másfelé akadt dolga; vásár- és ünnepnapok alkalmával; a tulajdonos, gyárigazgató, üzletvezető távollétében; végül,

ha *egyidejűleg, vagy gyors egymásutánban több helyütt ütött ki a tűz*, mely esetben meg kell állapítani, hogy másod- vagy harmadikban stb. a tűz nem-e az első ízben fellépett tűz hőkisugárzása, hővezetése, futótüze vagy szikrája által keletkezhetett; továbbá vajjon a különféle tüzhelyek el voltak-e különítve falak, padozat, felhalmozott áruk stb. által, végül vajjon a tüzhelyek gyúlékony anyagok segítségével mesterségesen össze voltak-e kötve?

Ha a tűz egymástól elkülönített vagy elszigetelt helyeken üt ki, vagy ha az egyes tüzhelyek közt mesterséges tüzvezeték létezik, akkor a gyujtogatás majdnem bizonyosra vehető. Csak akkor, ha az égésnél égésveszélyes anyagoknak, p. o. folyadékok, gázok stb. robbanása következett be, vagy ha tartályokban felhalmozott tűzveszélyes anyagok gyúltak volna ki, akkor, ha az

első égés után a tűz tovább terjedt volna, gyujtogatás fennforgására csak fenntartással szabad következtetnünk.

Az égés heves kitörése annál gyanúsabb, minél kevesebb előjelei mutatkoztak az égésnek, minő a szag-, a gőz- és a füstképződés. Gyujtogatásra vall, ha a tűz hevesen tör ki oly helyeken, melyek önmagukban véve kevésbé voltak tűzveszélyesek.

Ha a tűz hevesége mindjárt kezdettől kezdve rohamosan apad, akkor a gyujtogatás gyanuja meg van erősítve, mert ezen jelenség oda magyarázható, hogy a gyujtogatásnál használt anyagok gyúlékonyak és erősen égnek, főleg ha azok különféle helyeken gyujtatnak meg.

Az ily anyagok nagylángú tüzet gerjesztenek, mely alig ad füstöt. Ha mármint az égő anyagokat a tűz felemésztette, akkor a tűz hevesességéből enged és az égés színhelyén a tűz a kevésbé gyúlékony anyagokba kap bele.

Ezen jelenségre minden kezdő tűznél különös figyelmet kellene fordítani.

A nyomozó közegnek figyelmét továbbá nem szabad elkerülni, hogy az égés színhelyén elhelyezve volt ingóságok elhelyezése nem-e lett feltűnő módon megváltoztatva?

Nevezetesen butorok nem-e lettek a faltól elmozdítva és a helyiségek közepébe, kályhák stb. közelébe tolva, egymásra rakva; fa-szentartók, lámpák stb. rendes helyükön voltak-e és nem-e lettek szekrények, ágy, pamlag, függönyök alá téve; a szekrények fiókjai nem-e lettek kinyitva, esetleg felfeszítve vagy gyúlékony-, esetleg idegen oly anyagokkal, melyek könnyen égnek, megtöltve; kályhák, takaréktüzhelyek ajtóí, nyílásai nyitva hagytak-e, volt-e még a kályhában parázs, szikra; égékeny folyadékokkal telt hordók oszlopai nyitva hagytak-e; az égés színhelyén levő helyiségek rendszerint nyitva levő ablakai be voltak-e zárva; az ajtók ellenben kitarva, hogy légvonat idéztessék elő, de a tűz fénye azért ne látszassék, végül a különben elkülönítve tartott szén, fa-, rőzsekészlet szétbányva találatott-e és azok közé helyenkint nem-e volt gyujtóanyag: fa-, papír, kelme keverve s azok esetleg gyúlékony folyadékkal minő: kőolaj, benzin, spiritusz, leöntve?

A vizsgálatnál azonban tekintettel kell lennünk a

Villamos és gőzre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHALY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertész-16je. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, zimbabom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legajább képes külön költségetés díjlanal. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő.

tüzbelynél levő, de attól távolabbra eső erőszakos rombolásokra is, nevezetesen: vajjon a tűzveszélyes anyagok tartályai, a kémények, kálybacsövek, tüzbélyek stb. nem-e lettek erőszakosan megsértve vagy szétrombolva, aminek okát meg kell állapítani és megvizsgálni, vajjon azok nyoma nem látszik-e meg oly helyeken is, melyek a tűz által meg nem támadtak?

Meg kell állapítani, vajjon a tűz eloltására szolgáló szerek és előkészületek nem-e tétettek hasznaveletlenekké vagy nem-e távolítottak el a helyszínéről, végül vajjon légvonat előidézése céljából ajtók, ablakok nem-e lettek kinyitva, azokba vagy padlóba, falazatba mesterséges nyílások nyitva, mely esetben meg kell vizsgálni, ezek melyik része égett ki legjobban, mert az égési helyekből és az ezen nyílásokon levő füstcsatornákból, illetve ezek szélein levő füstnyomokból a tűz irányát fel lehet ismerni és megállapítani.

De tekintettel kell lennünk az égés szinbelyén talált idegen tárgyakra is, így vajjon a tüzbelyen vannak-e oda nem tartozó idegen tárgyak, melyeket rendszerint más helyen szoktak tartani, vagy a melyek oda nem tartoztak?

Ha az égés helyen gyulékony anyagokat találtunk volna, melyek különben nem ott szoktak tartatni, akkor azok odakerülése — tanuk segítségével — felderítendő.

Az már nem igen játszik szerepet, mennyi idegen anyag lett felhalmozva, mert a fődolog megállapítani, vajjon azon anyagok gyulékonyak voltak-e és akként lettek-e felhalmozva, hogy könnyen tüzet foghattak?

A gyuananyagok akként is válogatbatók meg, hogy csak bizonyos időn gyuljanak meg, ba tehát a helyszínén vagy pedig annak közelében botot, póznát, ásó-, kapa-, gereblye-nyelet találunk, úgy meg kell vizsgálnunk, vajjon ezen tárgyak vége nincs-e elszenesedve, rongyokkal, szénával, szalmával vagy ehhez hasonló tárgyakkal begöngyölítve és vajjon ezen anyagok nincsenek gyulékony folyadékokkal telítve, esetleg azokon vannak-e égési nyomok?

Ily esetekben a tűz valószínűleg ezen gyújtószerek segítségével lett gerjesztve, még pedig oly helyeken, hová a gyújtogató közvetlenül nem férközhetett: tehát ablakokba, nyílásokba, zárt helyiségekbe, pajtákba, istállókba, tetőzetekbe, melyeken levő nyílásokba, repedésekbe stb. lett az előbb meggyújtott tüzkészülék dugva.

Megvizsgálandó tehát, vajjon a gyújtogató által felhasznált nyílás, repedés, melybe a tűzanyag dugatott, már előzetesen meg volt-e, vagy pedig általa mesterséges uton lett-e előkészítve?

A gyújtogató ezen jelenségei a helyi viszonyok, állapotok, bizonyos tárgyak elrendezése és jelenléte, a tüzkítérés első jelenségei után ismerhetők fel.

Ezen előző jelenségek után a tűz további folyamata gyújtogatóknál ép olyan, mint ha a tűz véletlenségből vagy gondatlanságból eredt volna, úgy, hogy a tűz

későbbi fazisainál többé következtetéseket a netáni öntény fennforgására levonni nem igen lehet.

Kezdő tűz után visszahagyott első nyomokból mindig fennmaradnak bizonyos ismertető jelek, melyek gyújtogatóra engednek következtetni és ezen nyomok egy-gátásra engedelnek következtetni és ezen nyomok egymástól lényegesen eltérő jelleget mutatnak akkor, ha az elővigyázó gyújtogató mindazon eszközöket felhasznált, hogy biztos és teljes eredményt érjen el, feltéve, ba eljárásában őt azon tudat vezette, hogy a tűz munkájának minden nyomát megsemmisítse.

A gyújtogató azonban sokszor nem számít azon eszetőséggel, ba az égési helyen a tűz hamarosan elalbatik, a mi gyújtogatóknál igen gyakori eszet és ekkor ezen kísérlet stadiumában maradt bűncselekmény a bátramaradt égési és füstnyomokból könnyen megállapítbató.

Ily égési kísérleteknél az el nem égett vagy csak részben elszenesedett gyulékony anyagoknak, minő papir, forgács stb. jelenlétének megállapítására különös gondot kell fordítanunk.

Oly kéréseknél, melyeket a gyújtogató egészen megfontolva gerjeszt, bizonyos helyeken oly égési nyomokat is fogunk felfedezni, melyek véletlenségből vagy természetes okokból származó tüzeseteknél a tűz által megkiméltetnek. A tűz nyomait főleg szekrényekben, asztal-fiókokban stb. fogjuk felfedezhetni, melyeket a gyújtogató nyitva hagyott, gyulékony anyagokkal megtöltött, vagy égékeny folyadékokkal leöntött és aztán gyújtott meg, mert az ily tárgyakkal rendszerint a belesjét pusztította el a tűz, mig azoknak külsejét a tűz megkimélte, azókon az égés nyoma alig vehető észre.

Égési nyomokat lehet továbbá a butorok megett, között, a falnál, a padlón, a tetőn stb. észlelni, melyeket a gyújtogató előbb égő folyadékokkal leöntött volt. Ily nyomok — sokszor nagy számban — elfojtott tüzeknél láthatók a azok elszigetelt helyeken elszenesedve mutatkoznak.

Ha a gyújtogató a padlót nagyon is erősen öntötte volna le égékeny folyadékkal, akkor előfordulhat, hogy a padló, melyen butorok állanak, nem fog tüzet, hanem az égő folyadék a butorok mögött a falnál vet lángot; ekkor a butoroknak a fal felé eső része szenesedik el, mig azok előrészeit a tűz megkiméli.

Az ily jelenségek csak gyanus tüzeseteknél észlelhetők.

Ha tehát a tűz nyomai oly helyeken mutatkoznak, melyeket a tűz a természet rendes folyása szerint megkimélt volna, akkor nagyon valószínű, hogy gyújtogatónak kell fennforognia.

Sok, egymástól elkülönített égési helyek egy és ugyanazon helyiségben ugyancsak biztos jelei, hogy ott gyújtogató keze játszott közre.

Ezek után áttérek azon tüzokokra, melyek a leggyakoribbak és melyek a házbelyiségekben szoktak előfordulni.

A legjobb órák,

legszolidabb ékszer, egyszerűen a legdrágább, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden,
Javítások 5 évi jótállás mellett,
Arjegyzék ingyen!

Lovasrendőr díszben.

Lovasrendőr szolgálaton kívül.

Gyalogrendőr díszben.

Gyalogrendőr szolgálaton kívül.

A budapesti államrendőrség új egyenruhája.

Házholyiség lehet a lakószoba, pincze, padlás, konyha, pajta stb.

A lakóholyiségekben támadt tűz oka többnyire gondatlanságból ered, ép azért az ily tüzeknél a személyek és azok életmódjuknak tanulmányozására nagyobb súlyt kell helyezni, mint azon okokra, melyek fűtésre, világításra, tűzveszélyes anyagok közelésére stb. vonatkoznak. A házban lakó összes személyeknek ügyes kiképzése a legtöbb esetben a tüzek megállítását is eredményezi.

A szobákban támadt tűz okának megállapítása nem nagyon nehéz.

A tűz oka az lehet: hogy ha a kályhák tulajdonosok lettek fűtve, mitől a kályha közelében lévő gyúlékony tárgyak tüzet fogtak; ha a kályha vagy takaréktűzhely helytelen fűtése következtében az fölrobbant, vagy annak ajtajából szikra hullott ki.

Tűz keletkezhetik, ha egyik helyről a másikba tűz lesz elhordva, vagy a kályha és a fal közé szárítás végett fa lesz felhalmozva.

A legtöbb kályhatűz oka az, hogy a kályhában vagy tűzhelyben kiváló fölben lévő tüzre petroloumot öntenek, zsiradékokat dobnak, hogy a tűz lángját felélemlék.

Nem ritkán tűz keletkezhetik, ha a bölcset a kályhához közel toljuk, vagy a kimosott ruhát szárítás céljából a kályhához közel akasztjuk fel.

A szobában magukra maradt gyermekek játéka már sokszor volt oka tüznek.

A világító eszközökkel és anyagokkal való gondatlan elbánás sokkal többeszer okoz tüzet, mint a fűtési készülékek. A gondatlanság itt száz- és százféle alakban nyilvánulhat. Előfordul ugyan, hogy a lámpáknak hiányos szerkezete, vagy a világító anyag rossz volta idézi elő a tüzet, de legtöbb esetben az emberek nemtörődomsége, közömbössége és lustasága.

Leggyakoribbak a következő mulasztások és hanyagságok:

A még égő lámpába petroloumot utántöltenek; a lámpát rosszul (alulról oldalt) oltják el; a használaton kívül helyezett petroloumlámpások tisztítatlanul vétotnek újból használathoz; a lámpák, gyertyák oly helyekre tétotnek, honnét könnyen leeshetnek, vagy gyúlékony tárgyak közelébe; lámpák, gyertyák stb. a kézről kiejtetnek; a petroloumlámpások égve hagyatnak és oly helyekre égő lámpával vagy gyertyával mennok, melyek könnyen égő gázokkal vannak telve és így tovább.

A háznak azon helyiségei, hol a házi munka végeztetik, egész sorozatát szolgáltatja a tűzveszélyeknek.

Igy a konyhában, szobában vasalnak és ezen célra oly vasalót használnak, mely faszénrel lesz tüzesítve, sokszor ezen szemel spirituszszal, benzinnel stb. öntik le, hogy a szén izzóbb legyen. A tüzes vasaló a padlóra, ruba vagy gyúlékony anyagok közelébe tétotetik. Vélet-

lenséghől előfordulhat, hogy a vasalóból kiugró szikrák a ruhát gyújtják meg.

Lámpák, szipők, ruha, koztyü stb. sokszor lesznek nyitott világítól, gyertyafényenél vagy kályhák közelében tisztogatva, tisztítószorakúl gyakran használhatnak olajos vagy zsíros ruhák, melyek mindig tűzveszélyesek, azonkívül gyakori a ruháknak a kályháknál való szárítása is.

Tűz okai lehetnek a fürdőszobák kályhái is, főleg ha azok gázzal fűttetnek.

A konyhában a nedves ügyajtásra használt aprófát vagy a tűzhelyen szárítatik, vagy a sütőben és ily állapotban igen gyúlékony. Megtörténik, hogy a tűzhelyből szikra hull ki, vagy a főzőnő ruhája fog tüzet. Tűz okozója lehet: a zsírolvasztás, olaj forralás, melegítés nyitott tűzhelyen; forró zsír kifutása; szárnyas, sertés perzsélese; a tűz felolvasztása tűzhelyekben petroloum, spiritusz segélyével; olajos, zsíros ruhák tartása konyhákban, végül a tüzes hamu gondatlan közelése, zsíros, olajos hulladók bedobása a hamutartóba, míg a hamu még meleg.

A szobákban tűz keletkezhetik, ha az ügyben nyitott láng mellett olvasnak, a lámpást el nem oltják, ügyben szivaroznak, pipáznak vagy ha a lámpa, gyertya gondatlan kezelése által ruha, haj stb. gyújtatik meg.

(Vége köv.)

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Egy férjgyilkosság kiderítése.

Irta: Horváth József őrszervező.

Múlt évi október hó 2-án a hajnali órákban Nemesnép községből Dénes Pál a vidéken közismert ember nyomtalanul eltűnt.

Eltűnése után néhány napra az eltűnt egyén sógora a csesztregi őrsön megjelent és az esetet az őrsparancsnoknak bejelentette, a ki Kovács Pál őrszervezőt és Kükorelli György esendőrt Dénes Pál utáni nyomozásra kivényeltte.

Járőr Nemesnép községbe megérkezve, Dénes Pál nejét ugyszintén annak 14 éves Klára és 13 éves Gyula nevű fiát apjuk eltűnésére nézve kikérdezte; kik egybehangzóan azt adták elő, hogy Dénes Pál a hajnali órákban hazulról eltávozott; a gyerekek még megjegyezték, hogy ők ugyan nem látták apjukat távozni, mert ők a konyhában aludtak, de anyjuk azt mondta nekik, hogy Amerikába ment.

Ennélfogva, miután más adatot és valamely büncselekmény fennforgására mutató bizonyítékot beszerezni nem tudtak és mivel az eltűntnek neje azt erősítgette, hogy férje, mikor hazulról eltávozott, azt mondotta, hogy elmegy Amerikába, a járőr a nyomozást abbahagyta, azonban az őrs részéről a puhatólás tovább folytatott és az egyén háza és családja felügyeltetett, minek folytán többféle bizonyítékok és gyanúk szereztek arra nézve, hogy Dénes Pált neje tehetette el láb alól;

Ha fáj a feje

ne tétovázzok, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejtájtást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három dobozól ingy. postal szállítás.

A gyermekzászlóalj felvonulása.

A zászlóalj a himnustól ónokli.

A kesztkomóti gyermekzászlóalj.

miért is a nő erre vonatkozólag több ízben kikérdezte-tett, de az folyton fenntartotta előbbi állításait.

Igy állott a nyomozás, mikor én 1909. évi február hó 12-én a fenti örsre belyezve, tudomást szereztem a fentiekéről. Az eddigi adatokat jegyzékbe vettem és a további pubatolásom során beszerzett adatokkal ezt kiegészítve, mikor folyó évi április hó 3-án Márton György csendőrrel, rendes szolgálatba indultam, Nemesnép községben az eltűnt egyén előző magaviselete, vagyoni viszonyai, családjával folytatott életmódja iránt kezdtem érdeklődni, több bizalmi egyén bemondásáról jegyzeteket készítettem, s a többek között megtudtam azt is, hogy Dénes Pál a családjával igen rosszul bánt; nejét többször s mint ez állította, eltűnése előtti estén is megverte s leányával együtt őket a szomszédba kergette.

Ezen adatok és az örs által már előzőleg elkobzott egy darab véres szalmazsák és egy darab véres ágydeszka mint bűnjelek alapján a nyomozást járőrtársammal újra bevezettem.

Dénes Pálné a véres ágydeszkára valamint a véres szalmazsákra nézve azt adta elő, hogy férje elvágta a lábát, azok attól véresek el; ezen bemondása megfelelt ugyan a valóságnak, de mikor megállapítottam, hogy ez az eset 1907. évben történt és ezt tudtára adtam, oda módosította, hogy a szalmazsák és az ágydeszka bavi tisztulásától piszkolódott, később pedig még ezt is megmáskozta és előadta, hogy férje az eltűnés előtti este mulatott nagyon megittasodott, s miközben őket megverte, a boros üveget is összetörte s annak az ágyba bullott cserepei okozták volna férjén a sérüléseket s a szalmazsák és az ágydeszka attól lett véres.

Különböző bemondásaival igen gyanussá tette magát előttem és bizonyosra vettem, hogy ezekkel csak minket akar félrevezetni. Alaposan tettem e gyanumat ama körülmény, hogy ha a férj ejtett is volna magán sérüléseket, azoknak a vérvesztés után itélve oly nagymérvűeknek kellett lenniök, hogy amiatt el se utaztatott volna, sőt feltétlenül orvosi ápolásban kellett volna részesíteni, ami azonban nem történt meg. Ennélfogva a beszerzett súlyos gyanuok alapján férje meggyilkolásával vádoltam meg a nőt és tagadása dacára is elfogtuk, és tényvázlat mellett az alsólendvai királyi járásbírósnak átadtuk.

Átadás után még több bizonyítékot is remélvén beszerezhetni, április hó 6-án újból nyomozásba fogtunk és a községi bírót magunkhoz véve, azzal együtt Dénes lakására mentünk és alapos helyezini szemle után a lakást átkutatva, a kamarában egy férfi ceizmát a gabona között, a ház padlásán pedig ócska rongyok között egy kalapot találtunk, melyek véresek voltak. Ezeket Dénes Pál gyermekei felismerték, hogy az édes atyjuk ceizmája és kalapja, de hogy a ceizmának a párja bolvan és a kalap mitől véresek el nem tudták megmondani.

Ezek után Dénes szöllőjébe is kimentünk és ott is kerestük, hogy nem-e lett ott öngyilkos, azonban a szöllőbegyben ilyennek semmiféle nyomátnem találtuk.

Majd imét Nemesnép községbe mentünk vissza és az istálló hidlását, sertésólakat stb. vizagáltunk át alaposan és a kertben imitt-amott ásásokat is eszközöltünk, miközben Dénes Pál bulláját, a bázá előtt, a kis kertben, alig 60—80 centiméternyi mélységben előlva megtaláltuk. A bullára terített föld trágyával volt behintve

és a bulla fejéhez már egy szilvafa is volt ültetve. Ezt még az előző ösz folyamán ültette oda neje.

A leletről a bíróságnak azonnal jelentést tettünk, és a bíróság április 10-én a reggeli órákban a helyszinén meg is jelent és Dénes Pálnét is magával hozta.

Miután a fentiekből kifolyólag a gyilkosság fennforgása teljesen kétségtelen volt, mi még a bíróság kikerkeztéig se nyugodtunk, hanem azon voltunk, hogy mire a bíróság kieszáll, azt az eszközt is előkerítsük, a melylyel a gyilkosság végrebajtatott. E czélból újból bázkutatást tartottunk, elbuzgáltuk a butorokat a belyükről, megvizagáltuk a lakás földjét, falát s eközben a konyhában egy nagy élelmiszer láda alatt a földbe előlva egy bosszú nyelü véres baltát találtunk.

Igy aztán, mire a vizagáló bizottság a helyszinére kieszállott, mi már akkor teljes bizonyítékokkal rendelkezünk, amiknek láttára az addig mindig tagadásban volt Dénesné tettét azzal, hogy férjét a baltával vágta agyon hátulról 1908. évi október hó 2-án a hajnali órákban, amikor a szobából ki akart menni.

Majd az orvosi vélemény s bonczlelet elébetárása után oda módosította e vallomását, hogy férjét akkor vagdalta fejbe a fejszével, mikor az ittason az ágyban feküdt, a hullát aztán még akkor a hajnali órákban a kis kertben egyedül előlsta és több dézsa trágyalével leöntötte azért, hogy a bulla szaga a föld alól ki ne jöjjon; végül egy kie szilvafát ültetett annak fejéhez.

Védekezésül pedig előadta, a mit különben mi is megállapítottunk, hogy a cselekményt abbeli elkeseredésében követte el, hogy iszákos férje igen rosszul bánt vele, úgy őt mint gyermekeit, oknélkül ütötte, verte.

Ezek után a vizagáló bizottság eltávozott és magával vitte Dénes Pálnét is; mi pedig bosszas és fárasztó nyomozásunk után egy szép eredményyel vonultunk be az örsre.

Ime, a fentiekből láthatjuk, hogy jelen esetről mily nehéz volt a járőr helyzete, és csakis a fáradalmakat nem ismerő kitartás, szilárd elhatározás és a türelem juttatta őket eredményhez.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A nagy számok.

Kevesen tudják, hogy a «millió», melylyel ma a statisztikában, költségvetésekben, sőt a lapokban is csak úgy dobálódzunk, tulajdonképen csak századunkban lett közkeletű szová; addig megelégedtek az emberek az ezrekkel és százazrekkel is. Az irodalomban a «millió», mint számnév, csak a XIV-ik században fordult elő először. Az ezer millió, vagyis milliárd elnevezés pedig egészen új keletű; a csillagászok tanították meg rá az embereket; de csak az 1871-iki német-francia békekötés, illetőleg a francziákra rótt rengeteg hadisarcz óta lett közkeletűvé. A csillagászok könnyen elmondják, hisz ők még billiókban és trilliókban is beszélnek; de ezeket a közönséges ember inkább csak ntánzásból mondja; elképzelni nem képes; megszámlálásukra pedig egy emberélet ideje is kevés.

Régebben is volt azonban szó rendkívül nagy számokról, különösen a keletiek képzelődésében gyakran fordulnak ilyenek elő, természetesen inkább csak általános, elmosódott alakban.

Brucker Győző Nándor és Társa

órák, ékszerész.

GYŐR 33. sz.

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

Czellövés.

A fegyvereket gulába rakják.

A kecskeméti gyermekzászlóalj.

Egyetlen irodalomtörténetileg kimutatható szereplésük a nagy számoknak az, midőn egyik indiai elbeszélésben a sakkjáték feltalálója a sakktabla minden kockájára kétszerannyi búzaszemet kér, mint az előzőre, a miből ez a rengeteg összeg jó ki: 18.146.741.073.709.551.615, azaz kerek számmal 18 $\frac{1}{2}$ trillió. A többi nagy számokat már inkább csak jelezték különböző matematikai formulákkal, melyek között a szorzás, permutáció és batványozás viszik a főszerepet.

Mily könnyű a matematikai formulákkal óriási nagy számokat aránylag röviden leírni, legjobban láthatjuk abból, hogy már bárom számjeggyel képesek vagyunk oly nagy mennyiséget jelölni, melyet kiszámítani és pontosan feljegyezni egy embernek csaknem lehetetlen. Ez a bárom számjegy a batványozott 9⁹⁹, azaz kilenc egység kilencszer megszorozva önmagával s ez ismét kilenc ízben sokszorozva minden előzővel. Már az első rész 9⁹ azaz kilenc egész kilenczedik hatványa 387.420.489-et tesz, azaz közel 400 millió egységet. Ha ezt ismét kilenczedik hatványra akaránk emelni, legalább 369 millió számjegy jönne ki, azaz oly óriási mennyiség, melyet kimondani sem tudunk, mert a billiók és trilliók is egészen eltörpülnek mellette. Tisztán arra, hogy valaki ezt az eredményt papírra, vagyis jobban mondva egy vaskos könyvbe beírja, körülbelül öt évi szakadatlan munkára volna szükség, ha az ember két másodperc alatt öt számot ír le. Ha ezt a számsort egyvégtében irhatná le valaki, Klondyktól le Dél-Amerika végső csücskéig minden talpalattnyi földet tele irhatna apró betűkkel s még akkor sem volna a sorozat teljes. Ha pedig oly sűrűn írná egymás alá a sorokat, hogy csak egy milliméter távolság volna a két sor között, a 369 millió számjegy egy 200 méter hosszú és 100 méter magas óriási táblát töltene meg.

Láthatjuk ebből az egyszerű példából is, mennyire szükséges volt a számtani rövidítések feltalálása. Hiszen a 9-et negyed, sőt ötödikben is lehetne önmagával batványozni; de ezen felül még kisebb műveletek is elvesztik áttekinthetőségüket, ha nincsenek számtani rövidítések.

Egy másik módja a nagy számok érthetővé tételének az, ha nagyobb egységet veszünk összebasonlítással. — Különösen látjuk ennek a hasznát a csillagászatban. Minden tankönyvben megolvastatjuk, Flammarion népszerű dolgozatai óta a lapokban is, hogy bány millió és billió mértföld távolságra van tőlünk a nap vagy valamely más csillag. De ez a mérték csak a legközelebbi égi testeknél lehet némileg tájékoztató; ha kissé távolabb megyünk, szükségünk van a mértföldnél sokkal nagyobb alapegységre s ilyenül használnak a csillagászok a fényugárnak egy perc alatti sebességét, avagy a föld és nap közli levő távolságot. A messze fekvő álló csillagoknál azonban már ez a mérték is parányi lesz és ismét elvesz képzeletünk a billiók és trilliók csoportjában. Bizony be kell vallanunk, hogy képzelőtehetségünk gyarló és nagyon is korlátolt.

KÉPEINKHEZ.

A budapesti államrendőrség új egyenruhája.

Diszes új egyenrubát kap össze a budapesti államrendőrség őrszemélyzete: úgynevezett Zrínyi-egyenru-

hát, régi magyaros motívumokkal a jelenlogi — minden, csak nem magyaros — uniformis helyett. A minden tekintetben stilszerű felszerelést és magyaros, szép ruházatot az igen jó hírnevű és kiválóan előzőkeny Rosenthal H. utóda egyenruha szállító cég (V., Akadémia-utca 3.) készíti, mint a ki Nemes festőművész rajzai után biztosította magának a mintavédelmet. Itt mutatjuk be a Zrínyi-gárdát, Budapest kiváló rendőrségét.

A kecskeméti gyermek-zászlóalj.

Néhány évvel ezelőtt, a külföldiek példáján felbuzdulva, nálunk is mozgalom indult meg, hogy az iskolás fiukat, úgynevezett iskolai zászlóaljakra boosztva, idejekorán rendre, fegyelemre és ösztortátra neveljék s megismertessék velök nagyobb részt ama tudnivalókat, amelyeknek alapján később jó katonákka lehet őket kiképezni. Az iskolásfiúk zászlóalja most már többfelé működik, de olyan kiterjesztett módon talán seholsem, mint Kecskeméten, ahol nemcsak a középiskolai ifjúságot, mint másutt, hanem az elemi iskolák tanítványait is bevonták az iskolai zászlóaljba. S hogy a gyerekek mily feltűnő jó kedvvel bajtják végre a nehezebb katonai gyakorlatokat is, megmutatta a kecskeméti iskolás zászlóalj a közelmúltban, a kecskeméti harmadik kerületi iskola udvarán tartott s igen jól sikerült ünnepen, a melyet igen előkelő közönség s köztük számos katonatiszt is, nézett végig.

A zászlóalj egyes csapatai — mint az a jelen számban közölt képeken látható — kitűnő tartásban vonultak fel a színhelyre. Mindegyik fiúnak fapuska volt a vállán, a melyet nagyobbára magok faragtak az iskola szülődműhelyében. Példás rendben állottak fel mintegy ezeren az iskola udvarban; tisztelegtek, elénekelték a Himnuszt, bemutatták a fegyverfogásokban való ügyességüket s aztán imára vezényelték őket. A gyakorlat vége czéllövés volt, melyben csak a felsőbbosztályú fiúk vettek részt. Korukhoz képest meglepő biztonsággal lőttek s a nyertesek nagy büszkén állottak sorba, mellükön a nyereségekkel, melyeket Gulner Gyula főispán és Hudacsek Ferencz alezredes tüztek fel nekik. Az igazán meglepően sikerült ünnepért sok elismerés jutott ki az iskola derék és buzgó tanítóinak, a kik a gyermek-zászlóaljat szervezték, tanították és vezették.

HIREK.

Báró Fejérvári Géza gyalogsági tábornok kitüntetése. Komlóskeresztesi báró Fejérvári Géza gyalogsági tábornok, a darabont testőrség kapitánya és volt bonvédelmi miniszterhez, a san-martinói csatáéren fényes hadi tetteivel kiérdemelt Maria Terézia-rend birtoklásának 50. évfordulója alkalmából, Ő császári és apostoli királyi felsége a következő legfelső kéziratot méltóztatott legkegyelmesebben intézni:

Kedves báró Fejérvári gyalogsági tábornok!

Hadseregem történetének különösen emlékezetes napján üli Ön meg ötvenéves jubileumát, mint a katonai Mária Terézia-rend lovagja, a mely kitüntetését ifjúsága éveiben a san-martinói csatáéren teljesített fényes szolgálataival nyert el.

A mindennapi kenyérvél fotószobá a háziaszovnyok a jó kávé. — Jó, izletes, zamatos, erős és szindus kávé csak a lehet lenni. A „Valódi PATRIA pótkávé” a legjobb nyereségekkel a legmondosabban közül a előnye, hogy igen kiadós, nem savanyodik meg, így a ízlet igen édes, tehát megakartás érhető el a szokoról. Bevásárlásánál csak az igaz színmagyar „Valódi PATRIA Pótkávé” kérje, mely minden árlatban kapható és több első díjjal lett kitüntetve.

A mily dicsőségesen kezdte meg Ön katonai pályafutását, oly érdemekben gazdag maradt az egy félszázadon át, méltóan ahhoz a rendhez, a mely csak a legkiválóbbakat emeli tagjai közé.

Ha már a visszpillantás az Ön katonai multjára büszke örömmel kell, hogy Önt eltöltse, úgy Nekem — mint a rend nagymesterének és dicsően magasztos alapítója szellemének is megfelelően — kedves kötelességem, hogy újabb bizonyítékát adjam Ön iránt való legbálásabb elismerésemnek, a midőn Önnek a katonai Mária Terézia-rend lovagkeresztjéhez a *gyémántok* adományozom.

Adja Isten, hogy ezt a ritka ékességet még sok éven át teljes erőben viselhesse, s ennek díszje épp úgy jelképezze állandó hajlandóságomat Ön iránt, mint véderőm nagybecsülésével teljes érzelmeit, a mely véderők az Ön lovagias vitézsége mindenkorra mintaképe marad.

Kelt Bécsben, 1909. június 23.

Ferencz József s. k.

Ezen legmagasabb kitüntetés alkalmából Ziegler Károly tábornok, a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által, a m. kir. csendőrtisztikar nevében is kifejezett szerencsekívánataira, a gyalogsági tábornok, testőrkapitány úr Ö Nagyméltósága a következőben válaszolt. «A tisztikar nevében is kegyesen küldött szives szerencsekívánataikért fogadja Méltóságod és közölje kérem az alárendelt tisztikarral is a legőszintébb és legszivélyesebb hálás köszönetem nyilvánítását, Fejérváry s. k. gy. t. testőrkapitány».

Házasság. Verbó János főhadnagy szegedi oktatótiszt Szegeden 1909. május 31-én, Tyll Irén Ida urbölgyszel házasságot kötött.

Rablógyilkosság. A bunyadmegyei Guradobra községben lakó özv. Karlinger Lipótné szül. altorjai Kiss Ágnes udvarába június 22-én, délután fél egy óra tájban három ismeretlen egyén kukoriczavétel ürügye alatt bebocsátást kért, kik a cseléd által bebocsátatván, a ház úrnője által a kukoricza raktárául szolgáló helyiségbe bevezetettek. Alkuvás közben a három ismeretlen egyén egyike Karlingernét torkon ragadva, a kukoriczahalomra döntötte, megkötözte és pénzének követelése közben egy baltával fejbe vágta, mire Karlingerné elájult. Karlingerné cselédje, Murár Szavéta, úrnője sikoltozását hallva, a kertbe futott és az épen ott dolgozó atyjait, Murár Jánost, úrnőjének segítségére hívta, ki leányával együtt nyomban a szobába sietett, hol azonban a három rabló által úgy ő, mint leánya, baltacsapások által meggyilkoltattak. Ennek megtörténte után a rablók a szekrények kulcsait birtokukba kerítve, mindent felforgattak és 1600 korona készpénz és nagyobb mennyiségű ékezer elrablása után elmenekültek. Az eddig ismeretlen tettesek után Palóczy Mihály járásörmester, marosillyei járásparancsnok, a nyomozást nyolcz csendőrral folytatja.

KÜLÖNFÉLÉK.

A leghosszabb nappalok. Mostanában vannak nálunk a leghosszabb nappalok és a legrövidebb éjszakák. De-ozombor 21-ike óta, naponta átlag bárom perczezel növekedett a nappalok hossza, az éjjelek rovására. Vég-eredményben kerek nyolcz órával hosszabbak a nap-

palok most, mint voltak karácsony tájékán. De érezhető is alaposan ez a különbség. Hajnali bárom óraker már világosodik. Vidéken, a hol tisztább a levegő és a nagy házak nem fogják fel a világosságot, esti fél kilencz óra után még egészen jól lehet ujságot olvasni. Reggel négy óraker kel fel a nap és csak esti nyolcz óraker tér nyugvóra. A hajnali és az esti szürkület is jóval tovább tart egy óránál. De szüksége is van a gazdaembernek a hosszú napokra. Hajnalban, mikor a fővárosi emberek úgyészólván még első álmukat aluszszák, már nagyban járja a mezőkön a krumpli-kapálás, kukoricza-töltögetés és széna-kaszálás. Alig két hét választ el az aratástól, a mit talán sohasem vártunk olyan nehezen, mint mostan, mikor üres minden magtár és közel van hozzánk, a buzatermelő ország népéhez az a veszély, hogy hiányozzék asztalunkról az imába is foglalt mindennapi kenyér. Akkor lesz még csak sok dolga a gazdának. Hajnali három órától kezdve sötét estig dolgozik, hogy behordja az áldást, a mire nagy szüksége van ennek a szegény országnak. Június 22-én, a mi időszámításunk szerint hajnali három óraker éri el a nap a Ráktérítőt és sugarai merőlegesen esnek a Szahara-sivatag környékére, a hol kimondhatatlan forróság uralkodik mostanában. A nap észak felé való közeledésének itt a határvonala, a mi megfelel Budapest és az egyenlítő közötti távolság felének. Az egyenlítőtől északra 23¹/₂ foknyira, 2600 km. távolságra kerül fel a nap három hófelforgása alatt, tehát naponta több mint 28 km. utat tett meg látszólag. Június 22-én kezdődik a hivatalos nyár. Ekkor fordul vissza a nap és féléven át szakadatlanul távozni fog tőlünk. Vele együtt a nappalok hossza lassan, de biztosan fogyásnak indul.

Kinai levélhordó vizsgálja. Annak a kínai embernek, a ki élethivatásaul azt tűzte ki, hogy a meny-nyi birodalom fiaihoz eljuttassa leveleiket, és a ki ott a postabivatalnok előkelőbben hangzó osimébe bujtatja levélhordói mineműségét, egész sor megfeszítő és veszedelmes próbát kell tennie. mielőtt szerény javadalmú bivatalára méltónak találják. Az egyik francia lap leírja ezt a szigorú vizsgát. Mindenekelőtt bizonyoságot kell tennie a jelöltnek bátorságáról és szívósságáról. E célból nagy gyalogló-turára küldik; nagy utat kell gyalogszerrel megtennie, magányos sziklabasadékokon, sívár rónaságokon keresztül mennie, zubogó hegyipatakokon átgázolnia, veszedelmes híru sötét erdő-ékeken áttörtenie és eme próbatételek után kiindulási helyére visszatérnie. Ha utját a megkívánt rövidre szabott időn belül tette meg, ba minden ráváró akadályon győzött az élelmessége, ereje vagy ellenálló képessége, akkor reménye lehet az állás elnyerésére. De csak reménye, mert a vizsga legfogósabb része még csak ezután következik. Éjjel, a mikor a szellemek sötét órája elérkezett, a jelöltet elbagyatott helyre küldik, a mely a démonok és rossz szellemek garázdálkodásáról hírbéd. Ha itt se uralkodik el rajta a félelem, akkor fölveszik postásnak, ámbátor az utóbbi próbát a legtöbben annyira rémesnek és nehéznek tartják, hogy inkább visszalépnek.

A palmafa és a házasságkötés. A filippini sziget lakói között a házasságkötésnek nem közönséges módjáról tesz említést egy francia újság. E lap azt állítja a sziget benszülötteiről, hogy ba két fiatal lélek elbatározta, hogy férj és feleség lesz, akkor szülőik és hozzátarto-

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárból 20 kor., alkatrészekből és gumikból 20% árengedm. részre ölnék. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jótállás mellett. Csakély havi részletfizetésre. — Gumuk, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —
DÉBY EDE kerékpár- és varrogóp SZEGED

zók elmennek a közeli erdőbe és keresnek két fiatal pálmafát, a melyek körülbelül egyforma magasak, egészen egyenesek és bizonyos meghatározott távolságban állnak egymástól. Ennek a két fának aztán nagy szerep jut a házasságkötésnél. Az esküvő napján ugyanis a vőlegény és a menyasszony szülőik, rokonaik és barátaik kíséretében kimennek a kijelölt két fához és adott jelre mindegyikük mászni kezd a maga fáján fölfelé. A mikor fölértek a fák tetejére, a vőlegény kinyújtja egyik karját és igyekszik a menyasszonyát tartó pálmafát magához húzni. Természetesen az első kísérlet nem sikerül és a lentállók ugyancsak biztatják a vőlegényt a kitartásra. Ismételt kísérletek után végre is sikerül neki annyira magához húzni a másik fát, hogy homlokát a menyasszonyéhoz érintheti, a ki egyébként a maga részéről tőle telhetőleg igyekszik megkönnyíteni vőlegénye feladatát. Ha ez sikerült és homlokukat szerencsésen egymáshoz értették, a község véne, vagy a gyülekezet legtekintélyesebb tagja kijelenti, hogy a házasság meg van kötve.

Turbán-kalapok. Párisban a nők ismét felkapták a turbánt. A tizenkilencedik század első évtizedében viselték már. most pedig viszatérték ehhez a különös divathoz. A turbánokat paradicsommadarak, papagályok, kakaduk tollával díszítik.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezzent kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenképp általánosan megérthető legyen s így a felesleges kérdezések öde-eknek eleje vétessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

H. A. Lapunk f. évi 22. számában hason jelige alatt közölt válaszunkban «benoin» szó helyett «bensin» értendő.

Sz. P. csendőr. Utasítás szerint azt polgári egyén egyáltalán nem írhatja alá; kérdése ennél fogva tárgyaltalan.

K. I. Ha a csendőrséghez újbóli felavatás útján lépett be, akkor nem fog figyelembe vétetni. 2. Nem; elfoglalt.

Kadét. Kérjen bármely hadapródiskolától «Tájékoztató»-t; ingyen megküldik. Nekünk ily terjedelmes felvilágosításokra nincs helyünk.

1882. N. N. Volt már reá eset. Hivatalos nton kell kérelmezni. Pótdj ott nincs, hanem van altiszti jutalomdíj, melyben részesül.

S. N. járőr, Nagybánya. 1. Meghalt 1907-ben. 2. Kevés. Sorsjegyeire később.

R. Azon miniszteriumhoz, melynek tárczájából nyugdíját élvezte. Házassági anyakönyvi kivonat csatolandó.

V. P. Szintén 4 kor. 2. Fegyintézetek, közvetítő intézetek stb. muzeumok, rendőri hatóságok stb.

B. csendőr Csetnek. Elköveti.

T. M. csendőr Vámoslomoska. Község bolgye.

F. L. csendőr Zenta, Szolgálati ügy; ha nem tudja, kérdezze meg előljáróit.

Érdekl. Ugy tudjuk, hogy a közel jövőben.

J. S. csendőr Nagysáros. Olvassa el lapunk mult évi utolsó számának ezen rovatát; abban részletesen van tárgyvalva.

Pusztai csendőr. 1. Annak idején közölni fogjuk. 2. Közgazdálkodási ügyekben felvilágosítást nem adunk.

V. J. v. cs. Ez idő szerint még nem, de a közel jövőben ez irányban is üdvös intézkedés várható.

Felvidéki. Csak ezolgálati uton.

K. B. 1. Bizonyítványának leadását kérje hivatalos uton. 2. Nincs kizárva, de legbiztosabb a kés. 2. Ilyenformán nem.

R. R. Nem képez semmit.

Sz. J. örsvezető. Ha az ügy tényleg úgy áll, akkor oldroláthatólag igen.

N. S. j. őrm. Nagybánya. 5551-83. számú jósziv sorajegye 1908. évben 4 koronát nyert, a többi nem huzatott ki.

Sorsjegyeik nem nyertek: S. J. csendőr Magyaróvár, B. J. őrmester Virava, M. jőrm. Szirák.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Betítalány.

i
k q la

Szótalány.

a á á cz d g i i n ny r

Ezen betűk úgy szedendők össze, hogy az egyik magyar miniszter nevét adják eredményül.

Megfejtési határidő: 1909 július 12.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné Sanatorium-sorajegy lesz kiosorolva.

Lapunk f. évi 25. sz.-ban közölt fejtörők helyes megfejtése:

Képtalány: «Nincs jobb büfelejtő, mint a munka». —

Betítalány: «Halastó». — Szótalány: «Pápa, Páva, Pálya, Pára».

Helyesen megfejtették: Gergely Sándor jőrm. Dés, botosi őrs, Marginean J. jőrm. Nagykáta, Bincsi Sándor pr. csendőr Ezersa, Dombi őrm., Kelemen csendőr Bácsalmás, Bublos János csendőr Abelfalva, Deáky J. jőrm., Györgyák és Burka cz. őrsv. Kun-szentmiklós, Tulics Kálmán őrm. Nagysármás, Gyurácz István őrsv. Csepreg, gyantai őrs.

A kiosorolt Erzsébet királyné Sanatorium-sorsjegyet Gergely Sándor járőrőrmesternek Désre elküldöttük.

Kérjen ingyen és bérmentve

képes árjegyzéket: cs. és kir. szab. sérvkötők-,
hygienikus gummiárúk- és a betegápoláshoz szük-
séges eszközökről.

KELETI J. orvosi műszergyáros
Budapest, IV., Koronahéreg-utca 17.

HIVATALOS RÉSZ.

Nyári őrsök működésének megkezdése.

A m. kir. I. számú csendőrkerület dési szárnyának területén levő Petrillerosun és Kelemencserbukon a nyári őrsök, melyek közül az utóbbi újonnan lett felállítva, működésüket 5—5 fővel 1909 június hó 10-én megkezdtek.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Takács Zsigmond czimz. őrsvezető és Rózsa Sándor csendőr cz. őrsvezető az 1907—1909. évek folyamán Ujradna községben előfordult öt rendbeli lopás tetteseinek 140 órai kitartó és leleményes nyomozás során való kiderítése, elfogása, valamint a bűnpártolók feljelentéseért.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Molnár Károly csendőr egy gyilkosság tettesének rendkívül ügyes tapintatossággal, kitartó buzgalommal és kiváló leleményességgel történt kiderítése alkalmával kifejtett hasznos tevékenységeért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Kibédi Sándor czimz. őrmester 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén igen buzgó és eredményes működést fejtett ki és általában minden irányban dicséretes magatartást tanusított.

Szőllősi Sándor cz. őrmester, mert 12 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonság terén dicséretes buzgalommal működött és egyébként is elismerésre méltó magatartást tanusított.

Előléptettek:

1909 június 1-ével:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Herold Ádám, Mózer Emil, dr. Hilberth Gyula és Hazai Elemér hadapród csendőr cz. őrmesterek, hadapród őrsvezető cz. őrmesterekké; továbbá:

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

1909 június 16-ával:

Zsiga Ferencz és Nagy Mihály csendőrök, végül

a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

1909 június 25-ével:

Eke István csendőr, csendőr czimzes őrsvezetőkke.

Katonai szolgálati jel.

A tisztii II. osztályu katonai szolgálati jellel ellátott:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:
nemes Szányi Árpád őrnagy 1909 június 4-ével.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Witt Károly cz. őrmester 1909 apr. 26-ával.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Stift Mihály cz. őrmester 1909 június 1-ével.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

1909 június 16-án:

Tóth György II., Pirigyi János, Nagy Albert, Jánosi György, Kacsó Ambrus, Elekes Márton és Nagy Sándor csendőrök.

Névváltoztatás.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Blazsev Marin csendőr vezetéknévét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 május 25-én 61,129/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Balázs”-ra változtatta.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Páskuj Jerusalm csendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 évi május 24-én 61,128/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján „Pálfi”-ra változtatta.

Házasságra léptek:

a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Madarasi István cz. őrsvezető, özv. Nagy Imréné szül. Takács Eszterrel, 1909 június 5-én, Torontálvásárhelyen.
Kis István I. csendőr, Baron Veronával, 1909 június 10-én, Sándorfalván.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Varjassy Iván őrmester, Székely Erzsébettel, 1909 május 17-én, Hajduszoboszlón.

Szilvay Sándor cz. őrsvezető, Vizi Annával, 1909 február 16-án, Esztelneken.

Bazár György cz. őrsvezető, Maduda Miriával, 1909 június 5-én, Várpalánkán.

Csik Ferencz cz. őrmester, Kardos Erzsébettel, 1909 június 2-án, Pelsőzőn.

Dósa István cz. őrsvezető, Istváni Máriával, 1909 május 31-én, Királyhelmecezen.

Antoni János cz. őrmester, Tibold Karolinnal, 1909 június 3-án Kalozon.

Láblizzadás
Kézlizzadás
Hónaljizzadás

egy óra alatt megszűnik a Molnár féle

Sudorán

:: használata által ::

En egy amerikai recept szerint készült legbiztosabb izzadás elleni szer. Hatása nem abban nyilvánul, hogy — mint az eddig ismeretes izzadás elleni szereknél, — a porusokat eldugítja vagy összehúzza; hanem az epidermisen át beszivódik, az okot gyógyítja meg, hogy az okozat magától elmaradjon. — Ára I K 20 f., I K 30 f. előre való beküldésénél portómentesen szállítom. OLARETÁN tyukszemirtő I K. Injectio hamamelis (nemibaj ellen) I K 20 f. — Kapható a készítőnél: Molnár János gyógyszer. Szombathely, valam. Bpeston Török J. és Nádor gyógytárakban.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Mozsolics Sándor cz. őrsvezető, Bugyi Máriával, 1909

jun. 9-én, Tatán.

Fürst Mór cz. őrsvezető, Weisz Herminával, 1908

jun. 15-én, Perbetén.

Németh Miklós cz. őrsvezető, Pronár Máriával, 1909

junius 3-án, Budapesten.

Léli Béla cz. őrsvezető, Schulva Herminnel, 1908

október 22-én, Zsarnóczán.

Turcsányi János csendőr, Masek Matilddal, 1904

junius 2-án, Lónyabányán.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Szvoboda Antal őrv., Jakabos Annával, 1909 máj.

31-én, Nyujtódon.

Ujvári Tivadar cz. őrm., Simon Rozáliával, 1909 jun.

6-án, Burjánfalván.

Endrész István cz. őrmester, Slovál Honával, 1909

jun. 6-án, Burjánfalván.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Obioreán (Kiorán) Oktávián cz. őrv., Kocsis Erzsé-

betel, 1909 jun. 5-én, Nagyszalontán.

PÁLYÁZATOK.

Egy kataszteri irattárt kezelő irodai állás a segesvári pénzügyigazgatóságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Négy középiskolai osztály. Földmives iskola elvégzése. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények a segesvári kir. pénzügyigazgatósághoz 1909. évi július 22-ig.

Negyvenöt m. kir. határrendőri állás. Kezdfizetés 1000 kor. Törvényszerű lakpénz. Ruhailletmény 175 korona 62 fillér. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Kérvények a belügyminiszteriumhoz czimezve 1909. évi szeptember hó 1-ig.

Egy útbiztosi állás Turóc vármegye törvényhatóságánál. Kezdfizetés 1400 korona. Lakpénz 200 korona. Kiepitett utakon 10 korona, kiepitetlen utak után 5 korona évi kilométer-átalány. Magyar nyelv szóban és írásban. Tót és német nyelv ismerete. Kérvények Turóc vármegye alispánjához 1909. évi július 13-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a sátoraljaujhelyi kir. törvényszékénél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 200 korona, esetleg

természetbeni lakás. Természetbeni ruházat. Magyar és tót nyelv szóban és írásban. Kérvények a sátoraljaujhelyi királyi törvényszék elnökéhez 1909. évi július hó 23-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a belényesi m. kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 160 kor. Ruhailletmény 100 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a nagyváradai m. kir. pénzügyigazgatósághoz 1909 július 15-ig.

Egy irnoki állás a topánfalvi királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a tordai királyi törvényszék elnökéhez 1909 július hó 19-ig.

Egy irnoki állás a dési kir. törvényszékénél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 500 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Oláh nyelv bírása. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Bírósnál már eltöltött hat havi próbaszolgálat. Kérvények a dési kir. törvényszék elnökéhez 1909 július 13-ig.

Egy fogházőrmesteri állás a kolozsvári kir. főügyészség területén. Fizetés 1000 korona. Lakpénz 380 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kolozsvári kir. főügyészséghez 1909. évi július hó 8-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a Szeben vármegye írvászekénél. Fizetés 600 korona. Lakpénz 320 korona. Ruhailletmény 94 korona 73 fillér. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Szeben vármegye alispánjához 1909 július 23-ig.

Egy irnoki állás Baranya vármegye törvényhatóságánál. Kezdfizetés 1400 korona. Lakpénz 320—640 kor. Négy középiskolai osztály. Baranya vármegye főispánjához czimzett kérvények Baranya vármegye alispánjához 1909. évi július hó 14-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a Kispesten létesítendő munkástelepénél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Ruhailletmény 100 korona. Természetbeni lakásnak rendelkezésre bocsátásáig 160 korona lakpénz. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények m. kir. pénzügyminiszteriumhoz czimezve 1909 július 15-ig.

Egy I. oszt. altiszt (famesteri) állás a tótsóvári erdőhivatalnál. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Lakpénz 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Mellékjárandóságok Magyar nyelv szóban és írásban. Az építészetben való gyakorlati jártasság. Rajzolás és költségvetés szerkesztésében való ügyesség. Jó látó- és beszédképesség. Erős testalkat. Kérvények a tótsóvári erdőhivatalhoz 1909 aug. 15-ig.

Egy hivatalozgalmi állás Alsó-Fehér vármegye törvényhatóságánál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 200 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Alsó-Fehér vármegye alispánjához 1909 július 17-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Örskörlet leírás nyomtatvány kapható raktárunkon az előirt minta szerinti nagyságban darabonként 4 fillér árban.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Divatos bűncselekmény.

Irta: *Balassa József* kir. albiró.

Az élet, testi épség, vagyon és becsület elleni bűncselekmények óriás tömege mellett mind vigabban kezd fejlődni egy, úgy látszik immár kedvence ennek az élvhajbászó, idegrontotta kornak, egy most bátran divatosnak mondható bűncselekmény, a melynek igazi nevét a btk. 241. §-a mondja meg.

Nemcsak a nagy városok posványjaiban fedezi fel azt ma már az éber rendőri szem, sajnos a vidéki csendőrség és mi vidéki büntető bírák is elég gyakran szerzünk róla tudomást.

S épen ebben rejlik a veszedélem, hogy ezt a jó, becsületes, egészséges, munkás vidéki népet is kezdi ez a következményeiben rettenetes baj megfertőztetni.

Azért, ha van cselekmény, a melyet üldözni a közérdek parancsol, úgy ez első sorban azok közé tartozik.

Mert igaz ugyan, hogy a mennyiben titokban követetik el, közvetlenül senki jogkörét nem sérti, két férfinak szabad elhatározásból eredő üzelve ez, mások erkölcsi és anyagi érdekeinek sérelme nélkül, amde tartanak szem előtt a következményeket! Ezek a bűnözők ennek a bűnnek rabjaivá válván, rendszerint csak így, csak ezen természetellenes módon elégítik ki természetes vágyaikat, fajfenntartásra rendelt ösztönüket. Minden természetellenesség, erkölcstelenség rontja az erkölcsi érzéket, melynek megfogyatkozása más bűncselekmények elkövetésére is hajlandóbbá teszi az egyént. De ez a cselekmény rontja ezenfelül az egészséget, a testet is, főként pedig az idegeket. Ez az idegrontotta férfi pedig egyrészt elveszti lassanként a becsületes megélhetéshez szükséges munkakedvet és testi erőt, másrészt, ha ugyan nagy ritkán a természetes kielégítés útját választja, az átöröklődésnél fogva, már gyenge idegzetű, fogyatékos szervezetű utódoknak lesz atyjává, vagy, mint már előbb jeleztem, egyáltalán mellőzi a természetes kielégítést s lassan beáll, a mi a statisztikai adatok szerint a francia nemzetnél — nem mondom épen ez okból, de ezen és ebbe közelfekvő okokból — már bekövetkezett, a népeaság természetes szaporodásának megállása, s beállhat lassan annak hanyatlása is.

Nem elsőrendű közérdeke tehát, hogy minden ren-

delkezésünkre álló eszközzel és szigorral útját vágjuk a jövő népzemzedék testi és erkölcsi elsatnyulásának, vagy a mi még rosszabb, különösen ránk, amúgy is csekély számú magyarokra nézve, a számbeli megfogyatkozásnak?

S ennek a most jeleztem magasabb szempontból elvégzendő nemes munkának java részét a csendőrségnek kell elvégeznie az által, hogy kiderítse s feljelentsen a bűnösöket, és megszerezze, biztosítsa a büntetés előfeltételét képező bizonyítékokat.

Ha a csendőrség fel nem fedezi őket, vajmi kevés a remény arra, hogy valaha bíróság elé kerülve megkapják méltó büntetésüket. Mert ennél a bűncselekménynél nincs sértett, nincs nyilvánosság s így nincs feljelentő. A bűnözők egymással követik el ezt a cselekményt, épen ezért egymást nem jelentik fel, hiszen a feljelentő is vádlottként kerülne bírója elé, és ő is ép úgy megbüntetnének, mint társa, a kit feljelentett. Az, a kivel ilyen perverz esetleg megkísérelné elkövetni a cselekményt, hiába jelenti föl azt, mert a kísérlet büntető törvénykönyvünk szerint nem büntethető. Rendszerint a legnagyobb titokban, zárt ajtók, jól elfüggönyözött ablakok mögött folynak az orgiák, így hát tanzu sincs, bűnjel meg épen nincsen.

Nem bivatásom kitanítani derék csendőreinket, hogyan járjanak el e bűncselekmény kiderítése tekintetében, de azt hiszem nincs is rá szükség, sokkal kényesebb, nehezebb esetekben álltak már meg helyüket s értek el szép eredményt leleményes, ügyes munkájukkal. El fognak érni a btk. 241. §-ba ütköző bűncselekmények kiderítésében is, ha szem előtt tartva a cél magasabb szempontjait, nemes ambícióval fognak a nemzet gyengítő metely kiirtásához, a mely ambíció felkeltése cikkem egyedüli célja.

Csak két kérdéssel akarok még ezuttal foglalkozni.

Az egyik az, hogy mely cselekményt tekintünk a már többször hivatkozott 241. §-ba ütköző cselekménynek, mert a törvényszakasz rövid meghatározása különböző felfogások szerint, hol igen szűk, hol igen tág keretbe engedi szorítani a fajtalanság fogalmát s bíróságaink gyakorlata is eltérő e tekintetben. Az újabb és általánosabb bírói gyakorlat szerint igen helyesen a férfiak között végbevitett minden olyan befejezett cselekmény tekintendő a 241. §-ba ütköző vétségnek, a

Villamos és gőzörőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón főm és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia ház hangszerszertője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszert, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képezárjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő.

melynek célja a természetes kielégítés és a mely a természetes kielégítés módját utánozza.

A másik kérdés a büntethetőség kérdése. A perverzítást tanulmányozó és ezzel foglalkozó orvosok azt állítják, hogy ezek a bűnözők két csoportra oszthatók. Vannak olyanok, a kikkel a perverzitás, mint legyözetetlen bajlam — a szülőknél keresendő hibák folytán — velük született, és vannak olyanok, a kik itt fel nem sorolható okokból szeretik ezt a bünt elkövetni. Kraft Ebing a legjelesebb ideggyógyosok és a bűnözők legalapossabb ismerőjének egyike annak a nézetének ad kifejezést, hogy a született perverzek nem büntethetők, mert ellenállhatatlan lelki kényszer hatására állnak. Annak a kérdésnek az elbírálása, hogy ez a nézet megállhat-e, nem tartozik a cikk keretébe, minthogy azonban az, hogy a tettesnek vele született perverzitása ennek javára enyhítő körülményül szolgál, kétségtelen, s minthogy a nyomozást teljesítő közegnek nemcsak a sulyosító, de az enyhítő körülmények kinyomozása is törvényszerű kötelessége, azért minden ilyen esetben ki kell nyomozni nemcsak a bűnös, de ennek szüleinek előéletét, esetleges testi és szellemi fogyatkozásait. A szaktekintélyek szerint a szülői iazakossága (alkoholizmus), hülyesége (elmebajok), és kórossága (nyavalyatörés) és ezekhez hasonló okok leggyakrabban azok, a melyek a leszármazók perverzitását előidézik. Ha az elődök teljesen normálisak, annál rosszabb a bűnösre, mert a csupán túlszigazott kéjvágyból elkövetett büncselekmény büntetése annál sulyosabb lesz, de kell is hogy legyen.

Ezt a bajt csak a megszégyenítő, érzékeny büntetéssel lehet gyógyítani.

A tűzokokról.

Irta: Némethy Ferenc csendőrszázados. (Vége.)

Sokszor fordul elő, hogy a tűz padláson, kamarákban üt ki, mely helyiségek rendszerint házi eszközöknek, lim-lomnak vagy hasznavehetetlen tárgyak elraktározására szolgálnak. Ezen helyiségek többnyire nyitva vannak, tehát bárki által könnyen megközelíthetők; tolvajok és csavargók által is felkerestetnek éjjeli tanyázás végett. A faszervezet ezen helyeken szabadon fekszik és kiszáritva lévő, igen gyúlékony. Nyáron egy szikra is elegendő, hogy a fa lángra kapjon, mi annál könnyebben megtörténhetik, mert a padláson mindig van légvonal, mely a legkisebb szikrát is feléleszteti, mely esetleg a kéményből vagy a hiányos tető nyílásain át a szomszérból tévedt oda.

Ha a háznak több lakója van, a padlás léczek által van rekeszekre osztva. Beszúból egyik szomszéd a másikának rekeszét könnyen felgyújthatja. Megtörténik, hogy a forró hamut a padlásra viszik fel és ha abban

még szikra van, azt a légvonal könnyen feléleszteti, miből nagy tűzveszedelem származhatik.

A padlástüzek gyakoriak, mert maga a padlás könnyen gyúlékony alkatrésze a háznak.

Ha megállapítottat, hogy a tűz padláson ütött ki, akkor a ház lakóit és a szomszédokat főleg arra nézve kell kikérdezni, mindenkinek szabad feljárata volt-e a padlásra és az a szomszédház felől is megközelíthető volt-e; a szomszédságban szikrát vető berendezés, gyárkémény stb. létezik-e; a tűz tartama alatt erősebben fujt-e a szél és melyik irányból; minő volt a tető szerkezete és az hibás volt-e, végül a padlás egyes rekeszeiben mi volt elraktározva? Meg kell állapítani, minő anyagok voltak a padláson és azok hogyan voltak elraktározva, továbbá, hogy a kérdéses tárgyak mely célra szolgáltak, mert előfordult, hogy zairos, olajos ruhanemű hosszabb raktározás után önmagától gyúlt meg.

Megállapítandó széna, szalma stb. volt-e a padláson, s ha igen, azok hol s mióta feküdtek ott, közel-e a kéményhez? Nedves állapotban lettek-e oda behordva? (Ok az öngyulladásra.)

Megállapítandó továbbá, dolgoztak-e emberek a padláson s azok minő munkát végeztek ott?

Kipublatolandó, ki járt a házi népek közül legutóljára a padláson s mennyi ideig tartózkodott ott? Ha a sötétben járt valaki a padláson, úgy meg kell tudni, vitt-e világot magával vagy volt-e gyufa nála?

Ha gyanu forog fenn, hogy a tűz kéményből keletkezett, akkor fontos megtudnunk, mikor raktak legutólján tüzet a kályhában, mely a gyanús kéménnyel összekötve volt?

Pinczetüzek ritkán fordulnak elő, mert itt kevesebb az alkalm és mert a pinczék többnyire nedvesek, nyirkosak szoktak lenni, a tűz ily helyeken nem igen vet lángot.

A gyújtogató sem fogja a pinczét gyújtogatásra használni, bacsak ott nincsenek tűzveszélyes anyagok felhalmozva, mert jól tudja, hogy a tűz a pinczéből nem terjed tovább.

Pinczetüzek rendszerint nem veszedelmesek, a tüzök meghatározása azonban azért nehéz, mert nehezen közelíthetők meg; a tűzforrás nehezen található meg és így a tüzököt megállapítani sem valami könnyű dolog.

A legtöbb pinczetüz okát abban kell keresnünk, hogy az oly folyadékok és anyagok, melyek a menniek rejlt égési veszéllyel fogva csak a fennálló óvrendszabályok szerint különös elővigyázattal raktározandók, pinczékbe tétetnek és azok, kiknek az ily veszélyes anyagokkal dolguk akad, könnyelműen bíznak el, nem törődve a tűzveszedelemmel, míg csak egyszerre a szerencsétlenség megtörténik.

Pinczetüzeknél ennek folytán meg kell állapítani, volt-e ott tűzveszélyes anyag eltéve, azok hogyan kezel-

A legjobb órák,

legszellősebb ékszeresek, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

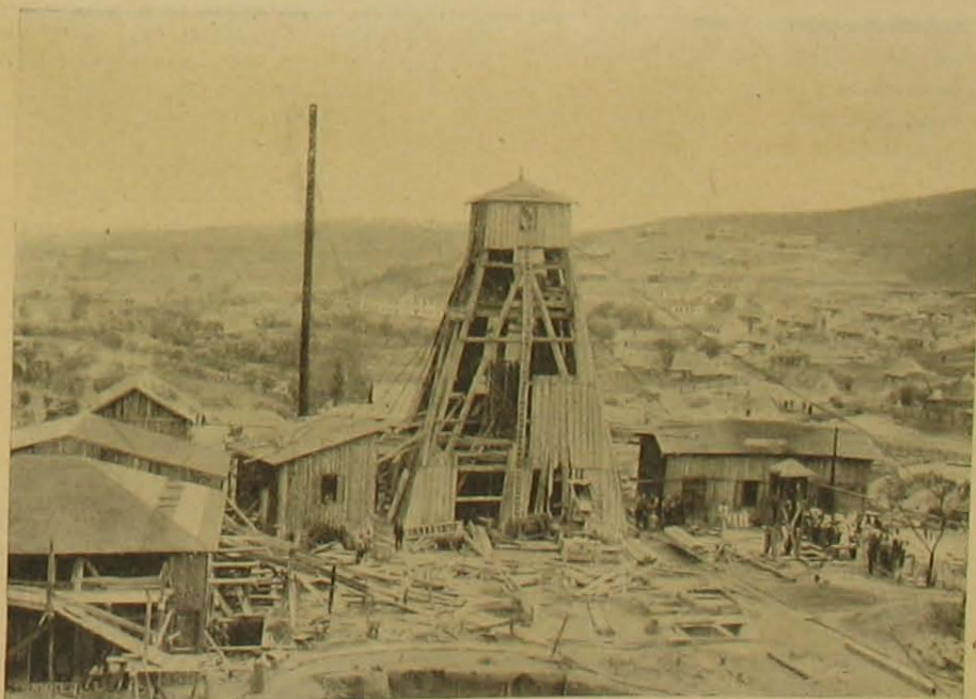
művésznél Szegeden.

Javítások 5 évi jótállás mellett.

Arjegyzék ingyen!

A lupényi dóli bánya.

A vulkáni mély akna, ahol a legutóbbi robbanás történt.

Képek a Zsolt völgyéből.

tettek és járt-e valaki a pinczében világgal, gyufával? A ki pinczében tűzveszélyes anyagokat tart, annak gondoskodni kell, hogy a pinczelyukak el legyenek zárva, hogy az utcáról, udvarról égő szivar, gyufa stb. be ne eshessék, ennél fogva a pinczelyukakat is meg kell vizsgálni, miután előfordulhat az is, hogy a pinczetüzet az országuton végzett munkák okozták, melyekhez tüzet is használtak, pl. főzéshez, vízlevezető csatornák összeolvasztásához stb.

Ily kívülről támadó tüzek különösen veszélyesekké válhatnak, ha a pincze tűzveszélyes anyagok elhelyezésére szolgál.

Ha a tűzvizsgálatoknál eredményt nem látunk, akkor előszeretettel a kéményt okozzuk, pedig gyakran nem a kémény az oka.

A kéményből felszálló szikrák ugyanis többnyire elvesztik gyujtóképességüket, mielőtt a tetőre hullanak és a kémény repedésein át is ritkán gyujt a szikra. Ha az ily repedések okozói a tűznek, akkor a nyílásoknak az egész falon át kell buzódnok és akkor ezen csatornákon korom nyomai feltétlenül meglátszanak.

Kéménytüzeknél meg kell állapítani, vajjon a kémény körül voltak-e gyulékony tárgyak elrakva s ba igen, mily távolságra?

Ezenkívül meg kell vizsgálni, voltak-e rajta repedések, rongálások, kövek, téglák kiestek-e, mely vizsgálatokhoz czélszerű szakértő kőmivest bevonní.

A vizsgálatnak ki kell terjeszkedni: mivel tüzeltek utójára; a korom eltávolításánál voltak-e akadályok; a kémény, a tisztogatásra szolgáló ajtók körül voltak-e tűzveszélyes tárgyak elrakva s mily távolságra?

Tűz támadhat a ház bejáratában, folyosóján, a pitvarban, az udvaron is, előidézve azáltal, hogy ott nyitott lámpával, gyertyával járnak az emberek. Itt többnyire a vigyázatlanság játszik szerepet. De előfordul, hogy az ily helyeken házi munkák végeztenek, mosás, vasalás, kesztyűtisztítás, lámpatisztítás stb. és ezek lehetnek okai a tűznek.

Némely kályba a folyosóról fűtetik; az ott felhalmozott fűtőanyag tüzet foghat, anélkül, hogy ezt a szobában lévők észrevennék.

Hányszor megtörténik, hogy folyosón, lépcsőn, az előszobában, az udvaron dobják el az égő szivart, gyufát, mely szemét közé jutva, okozza a tüzet. Némelyeknek az a rossz szokása, hogy az égő szivarját lépcsőre, párkányra teszi, otthagyja, melyet a szél stb. lefújhat és így válik tűz okozójává.

A folyosók, udvarok kivilágítása is tűzveszélyt rejt magában, mert a lámpás eltöret, a láng kicsapbat.

Az udvarokban könnyen támadhat tűz, ha ott tűzveszélyes anyagok vannak, mert itt is vigyázatlanságból és gondatlanságból számos okból keletkezhetik tűz.

A fent leírtakból is látbató, mennyire fontos a tüzők

megállapítása, mert a nyomozás kiindulási pontját ezen körülmény megállapítása képezi. Csak akkor, ba a tűz okát tudjuk, állapíthatjuk meg, forog-e fenn büntetendő cselekmény vagy sem?

A csendőrség nyomozási eljárása mindenesetre eredményesebb volna, ba a tüzőkakat nagyobb szakértelemmel volna képes megállapítani és e tekintetben önállóban járna el, úgy hogy a mások általi félrevezetések esélyei csökkennének.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Idegen szók a mindennapi magyar beszédben.

Az a régebben csak ritkább rosz szokás, hogy egyesek tudakosságból vagy műveltségük fitogtatásául akár kell, akár nem, egy-két — vagy ha szerét tehették még több — idegen szavat vegyítettek beszédjükbe, újabban már valósággal dühöng, és pedig, míg eddig csak a latin, német és franczia szavakat kegyelték ezek a jó urak, a mai világban már a legkétségbeesettebb Mezzofanti is megzavarodnék, hogy miféle nyelvből vették ezek az urak a szavaikat. Mert akad azok közt béber, lengyel-zsidó, spanyol, apache-indián, siu-indián, kongonéger, arab, egyszóval a legvegyesebb származású szavak. És mindezek a magyar beszédben s olyankor, mikor azt a fogalmat pompásan ki lehet fejezni magyar szóval is.

A Szily Kálmán szerkesztésében megjelenő «Magyar Nyelv» című folyóiratban, — a melyre olvasóink figyelmét fölhívjuk — olvasunk egy csomó ilyen dolgot, s mindenütt mellette van a jó magyar kifejezés is. Onnan veszszük át a következő apróságokat.

Actio. Ez a latin szó már annyira elhatalmazott, hogy nincs ujságczikk, képviselőházi beszéd, kereskedelmi tárgyalás, bizottsági jegyzőkönyv, a melyben lépten-nyomon belé ne botlanánk. A szó eredetileg hajtást, vezetést jelent, majd átvitt értelemben bármilyen cselekvést, mozgást, ennél fogva kiszorítja, valósággal pusztítja nyelvünk mindazon szavait, melyek valamelyes cselekvést jelentenek, pedig egy kis gonddal könnyen elkerülhetjük. Például: a munkások actiója egyre terjed: mozgalma; — N. N. miniszter lankadatlan actiójának köszönhetjük: tevékenységének; — a tanács energikus actiójára van szükség: erélyes intézkedésére; — erélyes actiójával útját állta a bajnak: föllépésével; — a batalmak békéltetési actiója: békéltetési kísérlete; — a pénzügyminiszter szénactiója: szénvásárlása; — ez lesz a diplomatiá utolsó aktiója: lépése; — N. N. nagy actiót fejtett ki: nagy buzgalmat; — a két fél actiót kezdett: tárgyalásukat; — a nagyvezér actiója kétséges: vállalkozása; — a gyártelep jövő béten lép actióbakezd működni, dolgozni, ott akkor indul meg a munka; — a méreg bamar actióba lépett kezdett hatni; — a párt N.-ben actióba lépett: zászlót bontott; — nehezen szánta rá magát ezen actióra: erre a lépésre; — actiója mindig nemes gondolkodást árult el: törekvése, igyekezete, szándéka, fáradozása, nemes gondolkodásra váltott; — a pártok actiója igen heves volt: küzdelme;

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mind 10 perc alatt a legmarkább migraint és fejfájását elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozátí ingy. postal szállítás.

A kimpuluj-nyági görög-katholikus román fatemplom.

Kösz-munkálatok a kemenczénél Lupényban.

Képek a Zsil völgyéből.

a szultán actiója nyugtalanságot keltett: elhatározása; — a főkapitány erélyes actióra szánta el magát: föl-lépésre; tehetségei nem tudnak actióba lépni: érvényesülni; a hadvezér actióját megnehezítette: műveleteit; — meg kell várni az átalakulás actióját: folyamatát; — szindarab actiója igen szegényes: cselekvénye; — a színész actiója itt nem jól interpretálta a szöveget: játéka, arczjátéka, taglejtése nem tolmácsolta, fejezte ki; — actiója általános visszhangra talált: kezdeményezése; indítsunk actiót: mozgalmat; — ez actióképességét megbénította: cselekvő képességét, munkásságát, munkáját, munkabírását, tevékenységét, cselekvési szabadságát; — az egész actiót nem értem: dolgot. Nem folytatjuk a példákat, melyek nem koholtak, hanem egytől-egytől szövegből való idézetek. Meglepő az actió pusztitása, ha a kiszorított szavakat betűrendbe szedjük: arczjáték, buzgalom, cselekvény, cselekvés, dolog, elhatározás, eljárás, eltökélés, érvényesülés, fáradozás, folyamat, föllépés, hatás, ható erő, igyekezet, intézkedés, irány, irányzat, játék, kezdeményezés, kísérlet, közbelépés, küzdelem, lépés, nyugalom, munka, munkálkodás, munkásság, mű, működés, művelet, próbálgatás, rendelkezés, szándék, taglejtés, tárgyalás, tett, tevékenység, tény, törekvés, vállalat, vállalkozás, viselkedés, zászlóbontás stb. Találhatnánk talán olyan szöveget is, melyben az actió azt jelenti, hogy: ízé.

Konstatál. Ez a német révén került francia szó is egyike azoknak a burjánoknak, a melyek ellepik nyelvünket. Eredeti jelentése bizonyít, ebből fejlődött a megállapít és a tanúsít jelentés. E három főjelentésen kívül aztán hivatalos, sajtó- és társalgási nyelvünkben a legkülönbözőbb értelemben forog. Például: a vizsgálat konstatálta, hogy... bizonyította; — ebből konstatálhatjuk, hogy... megállapíthatjuk; — az eredményt konstatálja, hogy... tanúsítja, mutatja; — utamon sokszor konstatáltam: észrevettem, észleltem, tapasztaltam, úgy találtam; — teljesen egyetérték a mondottakkal, csak azt kell konstatálnom: megjegyzem, fölemlítenem, azt a megjegyzést kell tennem; — nincsen ellenvetésem, de kötelességemnek tartom konstatálni: figyelmeztetni, fölbíjni a figyelmet; — a jövőre nézve azt óhajtom konstatálni: jelezni, bejelenteni; — többször volt alkalmam konstatálni azt a körülményt: rámutatni arra a körülményre, kimutatni; — ily körülmények közt konstatálnom kell: ki kell mondanom; mielőtt tovább folytatjuk a tárgyalást, konstatáljuk, hogy...: győződjünk meg arról, hogy... tisztázzuk a dolgot; — az elnök már konstatálta az eredményt: kijelentette; — ez konstatált dolog: bizonyított, kétségtelen, kétségbevonhatatlan, bizonyos, nyilvánvaló, biztos, ismert dolog; — a további vizsgálatnak lesz feladata konstatálni: nyomozni, keresni, kideríteni; hogy a konstatál fölételes idegen, azt ezek után talán nem kell tovább konstatálni, azaz bizonyítani.

Provokál. A. segédeivel provokálta B.-t: kibívtá, párbajra hívta; — beszédével az egész házat provokálta: az egész házat érintette, sértette, felingerelte; — beszéde nagy rezensust provokált: beszéde nagy visszataszítást okozott, támasztott; — viselkedésével mindenkit provokál: mindenkibe beleköt, mindenkivel kikezd; — nyilatkozata általános figyelmet provokált: figyelmet keltett; — egyik eset provokálja a másikat: egyik eset a másikat vonja maga után; — a példa mindig követőket provokál: követőkre talál; — ez az akcióra

nagy kárt provokált val aláára: intézkedéséből vagy eljárásából nagy kár háramlott vállalatára; — az őszinteség őszinteséget provokál: kelt, ébreszt; — itt mielőbb megoldást kell provokálnunk: megoldásra kell törekednünk, megoldást kell találnunk; — a tanácstól ebben az ügyben határozatot kell provokálnunk: a tanácsot határozatra kell bírunk, késztenünk, határozatot kell kieszközölnünk, kapnunk; — az eset bírói beavatkozást tesz szükségessé; — tolokodásával valóssággal provokálja az ígéretet: kicsikarja, kierőszakolja, provokáló magaviselet: kihívó, feltűnő, henczegő, kötekedő, sértő; illetlen, arczátlan magaviselet; — nem jó a társaságban ilyen provokáló természetű ember: megférhetetlen, izgága, garázda ember.

Parodon. A legváltozatosabb hanglejtéssel és hangsúlyozással halljuk mindenfelé; magyarját már alig ismerik. Pedig van, nem is egy. Például: ba valakit véletlenül meglökünk: «Bocsánat!» «Bocsánatot kérek!». Ha helyet kérünk: «Szabad?», «Szabad kérem?!» «Kérem!». «Engedelmet kérek!» — Az utóbbi szó, úgy látszik, már teljesen kiveszett a közbeszédből: a ki ma magyarul akar beszélni, az is már csak a bocsánatot ismeri. Pedig nagy ám a különbség. Urambátyám így magyarázta annak idején: «Öcsém! ha rá akarsz tiporni valakinek a lábára, akkor azt mondd, hogy engedelmet; ha pedig már legázoltad a sarkát, akkor: bocsánatot!»

KÉPEINKHEZ.

Képek a Zsil völgyéből.

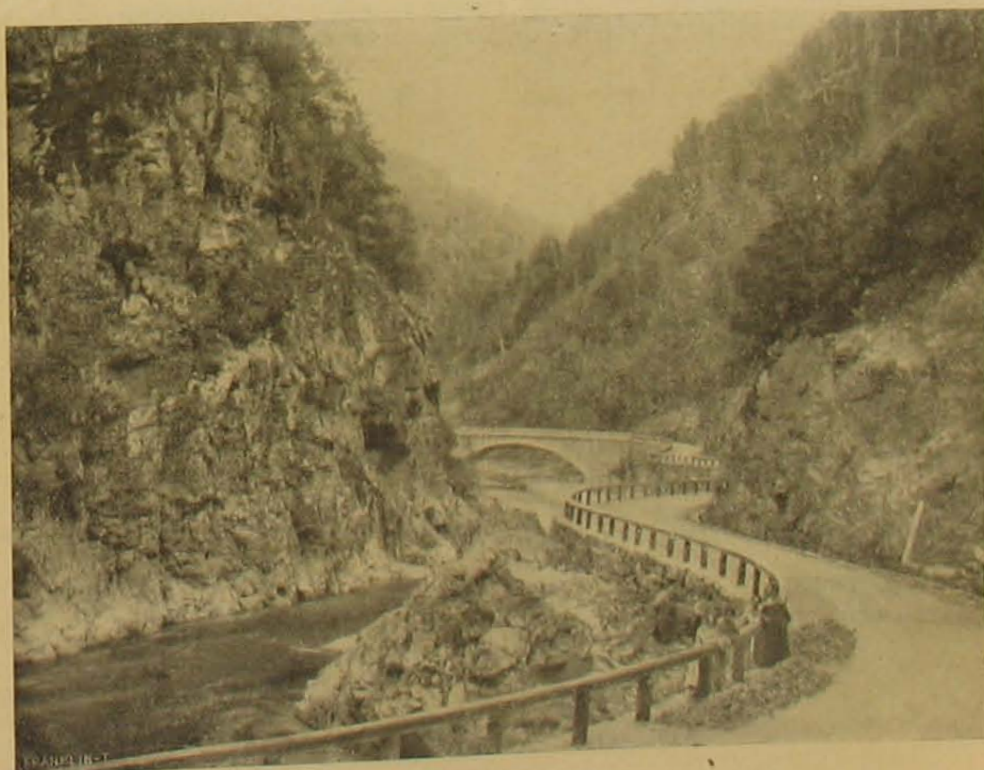
Magyarország természeti szépségeiben leggazdagabb vidékének egyike: Hunyad megyében a Zsil folyó völgye. Még alig négy évtized előtt ismeretlen volt e vadregényes vidék a civilizáltabb világ előtt; juh- és kecskenyájak bégetése, a pásztor furulyája és a kecskeduda nyekergése zavarta az erdők koszorúza havasok méla csendjét és az oláh pakulárnak fogalma se volt róla, hogy alatta, az égbenyúló havasok méhében temérdek kincs rejtőzik. De a kalmárszellem, a föld gyomrában kotorászó emberiség előtt mindez nem maradt titok. Rájött, hogy az öt hatezer láb magas havasok alja ugyszólván kimeríthetlen mennyiségben rejtje a fekete gyémántot, hazánk legjobb barna szénét. 1869-ben kiépítették a piski petrosényi vasutat, melynek következtében a gyorsan fellendült szénbányászat megváltoztatta az egész vidék képét. Messze földről jött munkások erei népesítették be a Zsil völgyét; vonatok dübörgése, zakatolása zavarta meg az erdők addig méla csendjét. Egyik bánya a másik után nyílt meg a kiszámíthatatlan milliókat érő szén, palat és fémek emelt és emel ki az ezer és ezer munkáskéz az évezredek óta nyugton pihenő föld mélyéből. Az egykor vadregényes vidéken ma már jelentékeny kultúra virágzik, sőt a bányákban nagyszámban megforduló magyar és székely munkások közvetítő hatása alatt a magyarosodás is szépen terjed. De sokat tesz e természeti szépségekben gazdag vidék kulturizálása érdekében maga a MAV. is. A vadregényes havasok, a vizezésektől zugó barlangok, patakokban és átványvizekben gazdag gyönyörű völgyek elragadó tájait fénykép felvételeken megörökítve helyezte el a nagyobb vasuti állomásokon s emellett olcsó, ju-

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. GYŐR 33. sz.

A m. kir. csendőségnek ingyen és bérmentve küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

A Boli-barlang Petrosény mellett.

A szurduki szorosban.

Képek a Zsíl völgyéből.

tányos árak mellett társas kirándulásokat rendez a gyönyörű vidék szépségei iránt érdeklődők részére.

Jelen számunkban e szép vidék egyes érdekesebb pontjairól néhány képet mi is bemutatunk olvasóinknak.

HIREK.

Egy csendőr meggyilkolása. A hontmegyei Udvarnok községben, Popu Agoston udvarnoki őrsbeli csendőr, június hó 27-én este félhét órakor séta közben, több udvarnoki lakos által megtámadtatva, késszurások által halálosan megsebesítettet. Popu csendőr szenvedett sérüléseibe, négy órai kintlódás után, belehalt. A tettesek az udvarnoki őrs által elfogattak.

Korcsmai verekedés. Fenes, alsófehérmegyei községben június 27-én egy korcsmai verekedés alkalmával szolgálatilag fellépett Miklósi János ez. őrsvezető és Majlát Mihály csendőrhől állott galaczi őrsbeli járőrt, Fales Vaszilie fenesi lakos, a korcsmai verekedés hőse, bottal megtámadva veszélyesen fenyegette, ki ellen Miklósi ez. őrsvezető, a helyzet veszélyes voltára való tekintettel, egy lövést intézett, a mely lövés azonban a támadót nem találta, mi e az a támadást még vehemensébbül folytatta, a támadót most már Majlát csendőr vette célba s azt jobb hónaljon löve, halálosan megsebesítette. Tales Vaszilie a fegyverhasználat és ötnegyed órai vergődés után meghalt.

Orvvadászok. Zalamegyei Pajzsszeg község határában június 28-án este negyedkilenc órakor, a nagylengyeli őrsnek Kovács György és Gróf József csendőrokból állott járőre, az esti szélben hullámzó vetésben egy orvvadászra bukkant, ki a járőrt észrevéve egy bokros mélyedésbe menekült és onnan fedett állásból, két csövű fegyveréből a járőrre 30 lépésnyi távolságból egy találat nélküli lövést intézett, a mit a járőr mindkét tagja egy-egy, majd Kovács csendőr még egy lövéssel viszonozott. A járőr által leadott három lövés közül az egyik az orvvadász szíve alatt, s annak mellébe, egy pedig a vállába furódott, a minek következtében az illető rögtön meghalt. A hulla agnoszkálása alkalmával megállapították, hogy az orvvadász Farkas József pajzsszegi lakos volt, ki harmadmagával indult orvvadászatra s kinek két társa, a járőr láttára és a lövések hallatára, a közeli erdőbe menekült. Az ismeretlen két orvvadász ellen a nyomozás folyamatba tétetett.

Egy csendőr halálja. A magyaróvári őrsnek egy négy főből álló járőre június 27-én este 9 órakor, négy polgári egyén segítségével, a mosonmegyei Halászból, csavargás miatt, 6 kocsis cigányt vezetett elő Magyaróvárra. Magyaróvárra érve, onnan két kocsis, szökési szándékkal megfutamodott. Simon István csendőr a futó kocsik után vetette magát és azok egyikét, a Kolompár József köpetényi cigányt, utólérve, azt visszatartani igyekezett, miközben az erősen hajtott és iramban levő lovak által elütetett és a kocsis alá kerülve elgázoltatott. Simon csendőr, ki ez alkalommal fején és bal lábán sulyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett, ápolás végett, orvosi röndeletre kórházba szállítatott. A megszőkött két kocsis cigány elfogatására a szomszédos őrsök, a magyaróvári szakasz által táviratilag uasítottak.

KÜLÖNFÉLÉK.

A világ legelterjedtebb könyvei. A világ legelterjedtebb könyve egy kínai évkönyv, a melyet Pekingben a császári nyomdában állítanak elő nyolcz millió példányban és onnan küldik széjjel a mennyei birodalom minden zugába. Ez a nyolcz millió példány minden esztendőben az utolsóig elfogy; annyira kapós az a benne található jóslások, tanácsok és megszivlelni való intelmek révén. A második legelterjedtebb könyv: a biblia. Egyedül egy hallei nyomda évente több mint százféle kiadásban állítja elő. A biblia után következik a »Don Quijotte» és a »Tamás bátya kunyhója» című könyv. Az ötödik helyen áll egy esseni könyvesbolt abécé-könyve, a mely eddig több mint kétszáz kiadást ért meg. A remekírók közt Schiller »Tell Vilmos» című műve áll első helyen: olyan jelenség, a mely dicséretére válik a német nép érületének.

A ragadozó vadak áldozatai. A bombay-i kormány minden évben közzéteszi a dűvadak által okozott károkat. Így Indiában tavaly a dűvadak nem kevesebb, mint 90,000 drb haszonállatot marcangoltak szét, bár a kormány lődijak fejében 140,500 forintot fizetett ki. — A legszönyűbb azonban, hogy a ragadozó vadak és a mérges kigyók által tavaly 27,688 emberélet pusztult el, ebből 25,640 haláleset a mérges kigyók marásainak az áldozata. Bár a kormány a ragadozó vadak és a mérges kigyók pusztításában elég erélyt fejt ki, mert például tavaly is 98,560 darab kigyót és 12,690 ragadozó vadat irtottak ki, mégis el szomorító dolog, hogy rovásnk a még mindig ennyi emberélet esik.

Miért korog a gyomor? Sok embernek annyira korog a gyomra, hogy a töle két-három méternyire állók is meghallják azt. Különösen a jól befűzött hölgyekre nézve kellemetlen, ha társaságban lévén, egyszerre csak az egész társaság füle hallatára elkezd a gyomruk konczertezni, mely nem is szűnik meg mindaddig, míg a testüket kinzó pánczeltól, a »mider»-től meg nem szabadulnak. Általában az a balhiedelem uralkodik, hogy csak az üres gyomor korog. Szokás mondás: »Éhes vagyok, mert korog a gyomrom.» Pedig épen az ellenkezője igaz, mert egész üres gyomor sohasem korog. A gyomor korgásának oka a gyomor alak és helyzetváltozásában rejlik, az úgynevezett gyomorsülyedésben. Ez pedig akkor áll elő, ha a gyomor a szoros rubázat, különösen a fűző által homokóraszerűleg lefűzetik, és mély belégzésnél a gyomorban fejlődő gázok, meg a gyomorban levő folyadék a felsőrészből egy szűk nyíláson át az alsó részbe préseltetnek, míg kilégzésnél a processzszak épen ellenkezője történik. A gyomornak ilyen kegyetlen befűzése a gyomorkorgáson kívül más, sokkal kellemetlenebb gyomorbetegségekre is vezethet. Maga a korgás csak kellemetlen érzés, de betegségnek nem mondható. Sok embernek különben is dislokálva van a gyomra a nélkül, hogy csak sejtene is, mivel kellemetlen tüneteket sohasem érez miatta. Erre nézve Denig stuttgarti tanár a »Med. Korrespondenzblatt des Württemberg ärztl. Landesvereine» című lapban érdekes megfigyeléseket ír le. Denig tanár vizsgálatai szerint 578 férfi közül 29%, 1173 nő közül 75% szenvedett gyomorsülyedésben. Denig tanár kizárólag a helytelen rubázásban találja ennek a nagy abnormitásnak okát. Nők a miderrel szorítják le a mellkas alsó és a has felső

Lábizzáadás

Kézizzadáás

Hónalizzadáás

egy óra alatt megszűnik a Molnár féle

Sudorán

:: használata által ::

Ez egy amerikai recept szerint készült legbiztosabb izzáadás elleni szer. Hatása nem abban nyilvánul, hogy — mint az eddig ismeretes izzáadás elleni szereknél, — a porusokat eldugítja vagy összehúzza; hanem az epidermison át beszivódik, az okot gyógyítja meg, hogy az okozat magától elmaradjon. — Ára 1 K 20 f., 1 K 30 f. előre való beiktatásánál portamentesen szállítom. OLARETAN tyuk-szeretők 1 K. Injectio hamamelis (nemibaj ellen) 1 F 20 f. — Raphatón a készítőnél: Molnár János gyógyszer Szombathely, valamint Bpestben Török J. és Nádor gyógytárakban.

részét, férfiak pedig rendszerint a nadrágszijjukkal. Különösen támogatja ezt a feltevést az a körülmény, melyet vizsgálódásainál tapasztalt, hogy t. i. nőknél a «confürmálás» ntáni korszakban kezd a gyomor nevezett hely zetváltozása kifejlődni, vagyis abban a korban, mikor a leány leveti és eldobja «princzesse»-szerű, egy daraból készült ruházatát, hogy bepáncélozza magát, beálljon a «divato» hóbotos követőinek hadseregébe, magának, gyomrának és a többi alhasi szervének minél hamarabb és alaposabban való tönkretévesse czéljából.

A kínaiak küzdelme a járványok ellen. A kínai nép rendkívül babonás és babonás volta különösen a járványok leküzdésében nyilvánul. A járvány kitörésekor egyházi körmeneteket rendeznek, a mi különben Európában is szokásos és csak ha a körmenetek nem basználnak, akkor fordulnak a valódi kínai járvány-elűzési módokhoz. Először valamelyik általánosan kedvelt istenség számára gyűjtést rendeznek, de nem fizetik le azonnal az istenségnek szánt egész összeget, hanem annak csak egy részét, a miről nyugtát is kérnek. — A nyugtát azután fölszegezik a házuk kapujára, hogy az istenek lássák, ki adott már, az ígért összeg másik részét pedig csak akkor fizetik meg, a mikor a járvány már elmúlt. Néha nagyon sokáig tart a járvány és az istenek a legeredményesebb gyűjtések után sem akarnak véget vetni a bajnak. Ilyenkor naptárváltoztatással iparkodnak az isteneket jobb belátásra bírni. A naptárt egyszerűen kiigazítják olyképen, hogy egy-két hónapot átugranak. Az istenek ekkor azt hiszik, hogy már nagyon is sokáig nyomorgatták a vidéket és véget vetnek a járványnak. Ezek a babonás szokások leginkább Kbina bezejében divnak, úgy hogy az utazó, ha csak nincs saját naptára, néha hónapokon át sem tudja meg az igazi dátumot.

Gyilkos kutya. A gonosztevők, a kik talán szorgalmasabb tanulói a közbiztonsági szolgálatnak, mint a hatósági közegek, a bűnvizsgálat legujabb vívmányai. A rendőrkutyát is kezdik a saját czéljaikra felbasználni. Párisból írják, hogy Toulouse környékén egy rablóbanda garázdálkodik, a mely több idomított kutyával «dolgozik». A kutyák üldözik és leteperik az áldozatot, vigyáznak a «gyanus» személyiségek közeledésére és megvédik a sötét társaságot a rendőrök ellen. Hogy «állami kártársakkal» szemben miként viselkednek, arról még nem szól a hír. Már eddig is produkáltak egy megdöbbenően nagy dolgot. A mennyiben egyiküknek aktív része jutott egy gyilkosságban. A Toulouse környékén levő Charmanban megölve és kifosztva találtak egy vagyonos magánzót. A holttest nyakán harapások nyomai voltak láthatók. A rendőrorvos a vizsgálat során megállapította, hogy a harapások egy közepes nagyságú kutyától erednek és kétségtelenül halált okozóknak tekinthetők. Az áldozat ruháján kutya szőreből való szálakra és vérfoltokra bukkantak, a mikről a vegyészeti intézet kiderítette, hogy kutyától erednek. Minden jel arra vall, hogy a szerencsétlen férfi az állattal izgalmas harczt vívott, a melyben az utóbbi lett a győztes. A rablók akkor fogtak munkába, a mikor az eb már végzett az erős emberrel. A bűnösök üldözése aligbanem életébe került az egyik rendőrnek, mert pár nap óta teljesen nyoma veszett. Mivel a gonosztevők az üldözők ártalmatlanná tevésére is kitanították a kutyáikat, nem lehetetlenség, hogy az eltűnt rendőr is a magánzó tragikus sorsára jutott.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztő öség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy levelekkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esethen válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előbeocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezőzködéseknek eleje vételessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

N. örsv. Nyiregyháza. A zásolyruha az 1908. évi 11217. eln. sz. honvéd miniszteri rendelet értelmében, kizárólag csak lak-tanyában és irodában viselhető.

201. Nem.

Palotailvai örs. Gazdálkodási ügyekben kérjük ki a szárny-parancsnokság döntését.

K. J. esendőr Homoktercsye. A feltett kérdést a legjobb akarat mellett sem értjük; írja meg világosabban és érthetően, akkor megadjuk a választ.

K. esendőr Salamás. Az 1908. évi június hó 21-én 73410 -vb sz. a. kelt belügyminiszteri rendelet értelmében — mely az örs-parancsnokságokkal is közzötetett — 1908 július 1-étől kezdődőleg a gyalogsendőr évi tömegátalánya 100 K., a lovas esendőré pedig 110 K 80 fillérben lett megállapítva.

Tudnivalgyó. Micsoda jegyzavarokat ért. Világosabban tegye fel a kérdést.

S. F. esendőr Verestoron. Az 1904. évi 70.000/bm. rendelet 28. §. 4. pontja, II. szolg. utasításunk 152. §-ában foglalt rendelkezései folytán, a m. kir. esendőrség egyéneire nem vonatkozhatik.

K. esendőr, lipcsei örs. 1. Mi adjunk Önnek tanácsot, hogy mily ürügyet használjon? (tutcsa kérdés. 2. Már legközelebb. 3. Hogy a esendőr mikor, mily körülmények között és mennyi szabadságot kaphat, azt megtalálja a szervezeti utasításban. 4—5. Nem tudunk róla semmit.

Bácsstóvárosi örs. Tudomásul vettük, de — elvből — nem közöljük; jogerős elítéltetés után — ha érdemes rá — esetleg mint érdekes nyomozást bekiildhetné lapunk szerkesztőségének.

G. J. Kérelmezze szolgálati uton, ha tényleg úgy van, pótlólag kintalják.

M. K. A kincslárt terhel.

K. J. es. örs. Azon felesleges vitatkozni. A lakt. szab. 106. pontja kétséget kizárólag intéskedik.

M. J. Idejekorán fogjuk hozni a vonatkozó pályázatot, melyből minden megtudhat; a míg pályázat kiirva nincs, addig kérelmo még korai.

F. L. es. örs. 1. Az újjas vállgallér «mindig» felöltött ujjakkal viselendő. 2. Megengedhető.

K. Ö. A miut illetékes helyről értesülünk, felvételre — mivel Ön a közös hadsoregnél szolgált — kiltása nincs.

S. J. Más minősítésnek, mint a milyen ezt illetőleg az erdő-törvényben foglaltatik, helye nincs.

Törekvő. A esendőr magatartása általában, czimű czikke nem közölhető, sőt az iránt is megnyugtathatjuk, hogy még sokáig kell törekednie, míg közölhető cikket írhat.

Sz. K. jó. «Néhány szó a közzgazdálkodásról» es. elmólkedése sem tartalmánál, sem pedig külfornájánál fogva nem alkalmas a közlésre.

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárból 20 kor., alkatrészekből és gummikból 20% árcsökkentéssel. Árjegyzéket ingyen és börtmentve küld

DÉRY EDE

kerékpár- és varrógép

SZEGED.

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jóállás mellett. Csekély hátrányos részletfizetésre.

— Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron.

— Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron.

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntények.

A lopás, melyet a cseléd szolgálatadójánál időző vendég kárára követett el, nem minősül a Btk. 336. §-ának 7. pontja szerint a az ily lopás hivatalból üldözendő.

(Curia 1908 okt. 13. 6738. sz. a.)

Tekintet nélkül az ellopott dolog értékére büntettet képez a lopás, ha azt oly egyén követte el, a ki lopás miatt két ízben meg volt már büntetve (Btk. 338. §.), bár a két cselekmény röviddel egymás után követtetvén el, a két ügy kellő figyelem mellett egyesíthető, egy ítélettel eldönthető vagy a Btk. 104. §-a szerint össz-büntetésbe foglalható is lett volna.

(Curia 1908 decz. 22. 8378. sz. a.)

A Btk. 176. §-ában meghatározott magánosok elleni erőszak büntetnének megállapítása, mikor több mint 4 főből álló csoport revolverrel, akáczfadoronggal, kés-sel felfegyverkezve, a 8—10 szekérral haladó ellenpárti választókat tömeges támadással a továbbvonulásban megakadályozta, megöléssel, revolverlövésekkel veszélyesen fenyegette, zászlójukat erőszakkal elvette s össze-tépte, a rudját pedig összetörte. Közömbös e büntett tényálladéka szempontjából, hogy vajjon a megtámadott személyek számuk szerint a támadással szemben milyen ellentállásra lettek volna képesek. Akkor is megállapítható e büntett, ha az erőszakoskodó csoportnak minden egyes tagja névszerint kideríthető s büntető uton felelősségre vonható nem is volt, mert ez a csoportosulás tényét meg nem szünteti, másrészt pedig a vádlottaknak a csoporthoz való tartozottságára befolyást nem gyakorol.

(Curia 1909 jan. 13. 287. sz. a.)

Vádlottnak az a tette, hogy a kezelésére bizott lőfegyvert — a nélkül, hogy annak töltött voltáról meggyőződött volna — sértettre irányítva kétszer elcsentette, miáltal a fegyverben felejtett egyik töltény elsült és utóbbit halálosan megsebesítette, a Btk. 290. §-ába ütköző vétség tényálladékát állapítja meg.

(Curia, 1909. febr. 25. 1428/909. sz. a. III. Bt.)

A Btk. 309. §-ában „beadás” alatt nemcsak az értetik, ha a mérget vagy más ártalmas szert a tettes maga viszi a sértett szájához, hanem értetik az is, ha a tettes a mérget vagy más ártalmas szert abból a czéjből, hogy azt a kiszemelt egyén tévedésből bevegye, akként helyezi el, hogy előrelátása szerint a bevétel megtörténik.

(Curia 1908 decz. 2. 7873. sz. a.)

Nem tártettség, hanem bünsogély forog fenn, mikor vádlott ismeretlen büntársra egyedül mászott be az ablakon a házba, egyedül nyitotta fel a szekrényt álkulcsossal és egyedül vette el a sértett birtokából annak ingóságait és a vádlott közreműködése csak abban állott, hogy büntársát az ablakba felségitette, a lopás elkövetése alatt künn őrt állott s a lopott dolgokon osztozkodott.

(Curia 1909 febr. 9. 923/909. sz. a.)

A Btk. 330. §-ában meghatározott magánlakásértés szempontjából „erőszakos” a lakásba az ablakon való behatolás.

(Curia 1908 okt. 29. 7097/908. sz. a. IV. Bt.)

Őrsök működésének megkezdése.

A m. kir. III. számú csendőrkerület budapesti szárnyának területén Nagytétényben felállítva volt ideiglenes őrs, továbbá

a Czinkotán és Abasáron felállítva volt különítmények állandó őrsökké változtattak át s mint olyanok működésüket 5—5 fővel 1909 július hó 1-én megkezdték.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1909. évi június hó 3-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Gonda István csendőr cz. őrsvezetőnek és Sarmaság Demeter csendőrnek, mindketten a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában, 5—5 ember életének saját életük veszélyeztetésével a tűzbaláltól való megmentéséért az ezüst érdemkeresztet a legkegyelmesebben *udományozni* méltóztatott.

Nyugállományba helyeztetett:

1909 június 1-ével:

fancsali és prószéki Joób Fancsaly Győző, m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a felülvizagálati szabály 3. §-ának 2. bekezdése értelmében.
Tartózkodási hely: Budapest.

Athelyezettettek:

1909 július 1-ével:

Jákó Lajos törzsőrmester, a III. sz. csendőrkerulettől, a VII. sz. csendőrkerülethez;
Szabó Antal törzsőrmester, a VIII. sz. csendőrkerulettől, a III. számú csendőrkerületbe;
Kardos Lajos törzsőrmester, a VI. sz. csendőrkerulettől, az I. sz. csendőrkerületbe.

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

Bende János m. kir. IV. sz. csendőrkerületbeli czimz. őrsvezető, egy tűzvész alkalmával egy ember életének megmentése körül tanusított bátor és önfeláldozó eljárásáért.

A magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Suba Lajos, m. kir. VI. sz. csendőrkerületbeli százados-számvivő, hosszas időn át számvivőségvezetői minőségben teljesített odaadó eredménydús szolgálataiért.

Binder Frigyes, m. kir. csendőrségi felszerelési anyagraktárbeli főhadnagy-számvivő, több éven át különféle szolgálati alkalmazásokban, de különösen a csendőrségi felszerelési anyagraktárnál átvevőtiszti minőségben tanusított odaadó szorgalommal párosult kitünő szolgálataiért.

Fejes István, m. kir. III. sz. csendőrkerületbeli járás-örmester, egy rablógyilkosság tetteseinek igen leleményes és körültekintéssel vezetett nyomozás utáni kiderítése és elfogásáért.

Hajzer István, V. sz. csendőrkerületbeli cz. őrmester a közbiztonsági szolgálat teljesítése körül, hosszú időn át kifejtett kiváló és eredményes működéseért.

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Odry Daniel járásörmester a nagybecskereki, Tamás Gergely járásörmester. Pletikosich Márton, Goldner Márton, László Gergely, Beslity Pál, Pálity János cz. őrmesterek. Lakner Antal, Horváth István I. cz. őrsvezető II-od altisztek a pancsovai szárny állományában, Szöcs Antal, Bruckner Gyula járásörmesterek, Balácsi Lajos, Haszler Ernő, Lajos János, Laczkovics István, Klein József, Virág Sofron, Hermann János, Henning János, Jubász János, Csiszér András cz. őrmesterek, Péter Sándor, Geiger József, Pock György őrsvezetők, Kaincz Ferencz, Mannhalter János, Miklós István, György Albert czimzetes őrsvezető II-od altisztek az orsovai szárny állományában, Bartos Gyula czimzetes őrsvezető II-od altiszt a székesfehérvári, Ambrus Ágoston czimzetes őrsvezető II-od altiszt a brassói, Hevesi Mihály őrsvezető, Szender László, Gyene Pál cz. őrsvezető II-od altisztek a debreczeni kerület állományában, a szerbini mozgalmak alkalmával a cs. és kir. 7. hadtestparancsnokság által is elismerésre méltított határvédelmi, nemkülönben katonai járőrök támogatása körül megbízható, ügybuzgó, odaadó és farsadást nem ismerő tevékenységgel kifejtett szolgálataikért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Ugyancsak a szerbini mozgalmak alkalmával teljesített határvédelmi jó szolgálataikért és a katonai járőrök hatótás támogatásáért: Bardócz Salamon járás-

örmester, Czifra János őrmester, Purda Mátvás, Rétyi György cz. őrm., Drenyovszki Átlám őrsv., Bán Péter, Mikosevich Sándor cz. őrsv., Pópa János, Heszler István, Kovalcsik Dezső, Vlasztity Oresztia, Blága Péter, Horváth Antal csendőr cz. őrsvezetők, Bugyi Lajos, Török András, Pávlov Demeter, Simon Péter, Csőregi Ferencz, Krásztity Bódog, Lieker Sándor, Gavranov Arzén, Kulcsár András, Deák János, Sárvári Márkus, Gubik György, Kővári Sándor, Miklós Antal, Fekete András, Kiss László, Orosz László, Siacsics György, Hslasi Sándor csendőrök, Domokos Mihály, Magyar Valér, Jengyel Gábor próbacsendőrök a pancsovai szárny állományában, Asbéth Imre, Makán Lajos, Laczkó Tamás, Gerach József, Merta Antal, Szöcs István, Nagy József csendőr cz. őrsvezetők, Medve József, Somogyi Antal, Vidovecz József, Oláh István II., Tok Pál, Gombos János, Pistyák István, Pap Péter, Botos Máté, Todorán András, Rétyi István, Fratilla János, Síha András, Medve Buza Pál, Petkovics Illés, Dobos István, Bogát Miklós, Hanae Sándor, Erdélyi István, Siló András, Kollát Illés csendőrök, Mészáros Gábor, Csala János próbacsendőrök az orsovai szárny állományában, Simon Gergely, Fábian József, Kopacz József, Orbók Gábor, Varga Sándor, Biró András csendőr cz. őrsvezetők, Fábian József, Bándi Benjamin, Santus Gergely, Tóth Sándor, Pásztor Sámuel, Huszár Nikefor, György Mihály, Bolozsán József, Elekes József, Mán Gábor, Szöcs Mihály, Siklódi József, Blázs János, Ötvös Sándor, Máté Lajos csendőrök a kolozsvári kerület állományában, Viola Antal, Lacza Adolf csendőr cz. őrsvezetők, Keszeli Mátvás, Virsik Géza, Czap István, Mészáros József, Jeles Ferencz csendőrök a pozsonyi kerület állományában, Kiscsburgai József, Horváth Ferencz cz. őrsvezető II-od altisztek a székesfehérvári kerület állományában, Sándor Miklós, Szeker József, Incze József, Csoropán János, Ádám Ferencz, Román János csendőr cz. őrsvezetők, Salamon Imre, Albert Antal, Sárig Antal, Konecz Sándor, Bányai József, Veres Lajos, Szántó József, Szász János, Lolics Tivadar, Boldizsár János, Mihály Tamás csendőrök a brassói kerület állományában, Lupán János, Rökkert Sándor cz. őrsvezető II-od altisztek, Tóth István, Botos József, Major Pál, Pelles János csendőr cz. őrsvezetők, Mois György, B. Nagy Pál, Pintyo György, Szücs János, Jakab József, K. Szabó Sándor, Moldován Simon csendőrök a debreczeni kerület állományában.

Előléptettek:

1909 június 26-ával:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:
Rutkowszki Győző, Vetter Ferencz, Cseresnyés Aladár és Azudt István,

1909 július 1-ével:

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:
Preyer László, Baumann Dezső és Dezső Sándor

hadapród csendőr cz. őrmesterek, hadapród őrsvezető cz. őrmesterekké;

Chmela Rezső, Kovács János II., Petrovics Péter, Farkas István II. és Habara Imre cz. őrsvezetők, őrsvezetőkiké.

1909 június 24-ével:

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Palóczki József, Vadász János és Arany János csendőrök, csendőr címzetes őrsvezetőkiké.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel elláttattak:

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Csete Lajos cz. őrmester 1909 jun. 3-ával, Szentey István cz. őrsv. 1909 jun. 12-ével.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Farkas Gyula cz. őrmester 1908 decz. 20-án, Czeglédi Mihály őrsv. 1909 jun. 22-ével.

Névváltoztatás.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Grün Sámuel próbacsendőr veze éknevét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 május 21-én 66,332/VI-a, szám alatt kélt engedélye alapján „Gál-ra” változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Kiss Ferencz III. őrsvezető, Pál Annával, 1909 máj. 23-án, Eszterneken.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Tálas Peter cz. őrsv., Veres Máriával, 1909 márcz. 6-án, Czegléden.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Varga György cz. őrmester, Brunner Lujzával, 1909 máj. 8-án, Kiszszébenben.

Szöllősi András cz. őrsv., Hirkó Máriával, 1909 máj. 29-én, Nagymihályban.

PÁLYÁZATOK.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségénél:

- 1 hivataloszolgaí,
- 1 állomásmálházói,
- 2 vonatfékezői,
- 2 váltókezelői,
- 5 pályadoí állás.

Fizetés 800 korona, a pályadoí állásnál 600 korona. Valamennyi állásnál 150—300 korona lakbér és természetbeni egyenruházat, a vonatfékező állással ezenkívül kilométerpénz jár.

Mindezen állások a végleges kinevezés elnyeréséig 2 korona napibérrel javadalmazva.

Feltételek; Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat.

Ugyanott:

- 1 pályafelvigyázói,
- 1 állomásfelvigyázói.

Fizetés 1200 korona. Lakpénz 250—500 korona. Természetbeni egyenruházat. A végleges kinevezés elnyeréséig a pályafelvigyázói állás 2 korona 40 fillér, az állomásfelvigyázói állás pedig 2 korona 10 fillér napibérrel javadalmazva.

Feltételek; Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség hiányában vasuti altiszti képesítő vizsga. Hat havi, az állomásfelvigyázói álláshoz pedig tíz havi próbaszolgálat. Ezekon kívül:

A pályafelvigyázói állásnál: megfelelő ipari képzettség (kőműves, asztalos stb.)

Kérvények a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségéhez 1909. évi július hó 31-ig.

Egy kataszteri irattárt kezelő irodatiszti állás a segesvári pénzügyigazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 480 korona. Négy középiskolai osztály. Földműves iskola elvégzése. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények a segesvári kir. pénzügyigazgatóságához 1909. évi július 22-ig.

Egy I. oszt. altiszti (famesteri) állás a tótsóvári erdőhivatalnál. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Lakpénz 130 korona. Ruba illetmény 10⁰ korona. Mellékjárandóságok Magyar nyelv szóban és írásban. Az építészetben való gyakorlati jártasság. Rajzolás és költségvetés szerkesztésében való ügyesség. Jó látó- és beszélnőképesség. Erős testalkat. Kérvények a tótsóvári erdőhivatalhoz 1909 aug. 15-ig.

Egy hivataloszolgaí állás a sátoraljai helyi kir. törvényszék nél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 200 korona, esetleg természetbeni lakás. Természetbeni ruházat. Magyar és tót nyelv szóban és írásban. Kérvények a sátoraljai helyi királyi törvényszék elnökéhez 1909. évi július hó 23-ig.

Egy hivataloszolgaí állás a Szeben vármegye úrvaszékénél. Fizetés 600 korona. Lakpénz 320 korona. Ruhailletmény 94 korona 73 fillér. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Szeben vármegye alispánjához 1909 július 23-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Szives tudomására hozzuk az érdeklődőknek, hogy a kiadásunkban megjelenő Csendőrségi Lexikon 2-ik kiadása jövő hó folyamán fog megjelenni.